

DOLERIO VERTĖ

Reprezentuoja ūkinį pajėgumą

Šiuo metu, kai sunku bent ką numatyti, kada politinė būklė visame pasaulyje, o iš dalies ir komunistiniame, yra gerokai sudrumsta, verta trumpam sustoti prie atskirų kraštų valiutų vertės, nes ji reprezentuoja konkretų krašto pajėgumą. Bet ir čia susiduriame su nemažais sunkumais. Atsisakius nuo aukso standarto šioje srityje neturime visai tikro masto ir galime daryti išvadas tik iš atskirų valiutų santykio laisvoje rinkoje.

Prasidėjus energijos krizei, dolerio vertė gerokai pašoko. Dėl to, kad JAV palyginti mažiau priklausė nuo arabų naftos importo negu kiti pramonės kraštai. Tačiau nuo šių metų sausio mėn. jo vertė pradėjo kristi ir net taip smarkiai kad netrukus vėl grįžo iki 1973 m. vasario mėn. lygio,

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

kada jis buvo paskutinį kartą oficialiai nuvertintas. Po to dolerio vertė pradėjo kilti, nes šiaip ar taip už jį galima buvo įsigyti daug kitų gėrybių. Bet jei taip, kodėl jis vėl pradėjo kristi? Atsakymas į tą klausimą yra komplikuoatas. Tam tikros reikšmės turi JAV politinė padėtis su artėjančia prezidento nušalinimo byla. Daugiau nusvėrė tas faktas, kad laisvame pasaulyje yra kita vliuta, su kuria gali proporcingai įsigyti daugiau gėrybių negu su doleriu. Tai Vakarų Vokietijos markė. Per pirmą šių metų ketvirtį Vokietijos eksportas taip pašoko, kad jei jis išlaikytų tą pačią spartą iki metų galo, jis aplenkų importą beveik visu 20 bilijonų dolerių. Tuo tarpu JAV prekybos balansas šiais metais ga-

li turėti apie 3,3 bilijonų deficitą. Tiesa, šių metų sausio mėn. ir JAV turėjo išpūdingą 644 milijonų dolerių perteklių, tačiau kovo mėn. jau buvo 171 milijonų dolerių deficitas ir toliau didesnio pagerėjimo nelaukiama, pakilus naftos ir jos produktų kainoms.

Tos kainos, kurios dabar yra tris kartus didesnės už pereinamųjų metų, naftą eksportuojančiom šalim atneš bent 50-60 bilijonų dolerių daugiau. Mūsų jau minėtas faktas, kad JAV turi proporcingai mažiau importuoti naftos negu kiti kraštai, ilgainiui turėtų vėl pakelti dolerio vertę.

Kitas svarbus veiksnys valiutų vertės santykio nustatyme yra infliacija. Nors dėl infliacijos visi dejuojame, JAV infliacija yra mažesnė negu kitų kraštų, vėl išskyrus Vakarų Vokietiją, kurios infliacijos sparta šiais metais nukrito iki pavydėtinų 7.2%. Palyginimui galima nurodyti Japoniją, kur infliacija nušluotiavo net 20%.

Iš viso laisvojo pasaulio ūkinio gyvenimo tempas metų pradžioje kiek sulėtėjo, bet dabar yra duomenų verčiančių tikėti, kad jis vėl pagreitės. Pramonės imonės skolinasi kur tik gali pinigų, nes neesant didesnės vilties infliaciją apstabdyti, tai daryti kiekvienu atveju apsimoka. Tas reiškinys labai pakėlė nuosimčius už paskolius, kas savo keliu pradėjo traukti iš viso pasaulio laisvus dolerius atgal į šį kraštą. Jau vien tai turi pakelti dolerio vertę. Net ir arabų kraštams apsimoka gautus už naftos eksportą dolerius investuoti ne kur kitur kaip tik Amerikoje. Manoma, kad metams bėgant tų investicijų bus daugiau ir daugiau.

Už tat bendrai imant, JAV ūkinė būklė yra geresnė negu visų kitų kraštų, išskyrus tik Vakarų Vokietijos, o tai kelia ir jų valiutos vertę.

Komunistų kankinių kardinolui J. Mindszenty lankantis Detroitė š.m. gegužės 23 d., šv. Kryžiaus parapijos patalpose buvo pristatytos tautybių delegacijų. Lietuvių delegacijoje dalyvavo Regina Juškaitė, Marija Alkevičiūtė, Antanas Sukauskas ir Kazys Sragauskas, kardinolui įteikę simbolinę dovaną lietuviškos koplytėlės drožinį. Nuotraukoje iš kairės R. Juškaitė, A. Sukauskas, kardinolas J. Mindszenty ir M. Alkevičiūtė.

K. Sragausko nuotrauka

TRIJŲ PRASMIŲ BIRŽELIS

RIMAS DAIGŪNAS

Etimologiškai birželio vardas išvedamas iš žodžio biržliai. Tai ilgos, nusvirusios beržo šakos. Tokią prielaidą pateikia Lietuvių enciklopedija. Iš tikrųjų, tokia prielaida mus tenkina poetiškumu. Jeigu gegužis yra energijos, gamtos siautėjimo ir margaspalvio žydėjimo mėnuo, birželis ateina i mus melancholiško išsėjimo si ženkle. Ir ilgos, nusvirusios beržo šakos pasidengia lapeliais. Vėjelis kibina beržuose karojančius biržlius. Švelnus ir melancholiškas mūsų gamtovaizdžio grožis.

Ne ta prasme prisimename mūsų tėvynės vaizdą. Birželinio gamtovaizdžio grožis neatsiejamai susijęs su netolimos Lietuvos istorijos įvykiais. Tai 1940 metų birželio 15 diena; tai 1941 metų birželio 14-18 dienos; tai 1941 metų birželio 22-24 dienos.

Šiomis dienomis valstybė ir tauta pergyveno Suverenumo Agoniją, stipriausį Genocido spazmą, Suvere-

numo Idėjos atgimimą ir triumfą.

Suverenumo agonija buvo ilga, Genocido siautėjimas permanentinis ir Suverenumo idėjos gyvybė amžina, tačiau birželio dienomis, kurios įrėžtos istorijon, šių tragiškų reiškinų įtampa siekė aukščiausią tašką.

Suverenumo agoniją suponavo pasaulio politikų žilbumas. Tokio žilbumo netrūksta ir dabar. Kažin kas pasakė, kad Europos tragedija prasidėjo nuo Chamberlaino skėčio. Gal būt. Politinių įvykių šaknys eina taip giliai, kad neįmanoma atrasti precizijos. Bet aišku, kad Pabaltijo valstybių suverenumo žuvimas nėra Pabaltijo valstybių kaltė. Tai buvo fatališkumas. Jo prepozicijos susekamos Hitlerio-Stalino susibičiuliavime, jiems abiem belaikant peilį už nugaros. Pabaltiečių istorinė kaltė glūdi jų neryžtume elgtis suomiškai. Tai būtų talka Suverenumo idėjai re-

alizuoti, gal būt, ir tolimiausioje ateityje.

Genocido procesas tapo permanentiniu. Jis šiurpus, laisvės kovotojų lavonus metinėjanč šventorių patvoryje. Barbariškas – šimtus tūkstančių žmonių gabenant į tikrą mirtį naikinimo stovyklose. Rafinuotas – kada propagandos ir smegenų plovimo priemonėmis siekiama išrauti iš pabaltiečio dvasios jo tautinį, prigimtį savitumą ir paversti pabaltietį sovietinės mašinerijos automatu. Genocidas yra logiška išvestinė iš Pabaltijo valstybių suverenumo suniekimo akto.

Itin istoriniai logiškas yra spontaniškas lietuvių sukilimas sovietams panikoje bėgant iš Lietuvos teritorijos Hitlerio armijai juos užpuolus. Šiomis dienomis lietuvių tauta išlaikė atsakomybės prieš savo istoriją egzaminus. Fantastiško netikrumo ir sunkumo sąlygomis Suverenumas buvo atstatytas, Valstybė paskelbta egzistuojančia. Dabar mes matome, kad tai buvo padūksiai drąsus kūrimasis ant smarkios srovės nešamos lyties. Ant tokios lyties pastatyta palapinė. Ir kas gali reikalauti, kad ta palapinė turėtų bent minimalinį komfortą? Svarbu čia ne palapinė, bet dvasia, išmintis, ryžtas – kas ir pastatė tą Suverenumo idėjos užuovėją. Nekitaip juk atrodė Vasario Šešioliktosios deklaracija. Lietuvos valstybės istorija turi nemirštamų precedenčių.

Ta ant lyties pastatyta palapinė buvo vainikuota, alegoriškai tarus, tautos gyvybės simboliu, trispalve. Įvykiams pražūtingai atsisukus į lietuvių pastangas atstatyti savo valstybę, 1941 metų birželio siautuly iškelta trispalvė nebuvo sunaikinta. Ji pateko į lietuvišką pogrindį. Ji ilgai dar puošė laisvės kovotojų būnerius. Iki šiol laikoma lietuviško disidentizmo slaptyste. Ji išvežta į laisvuosius užsienius, tautos daliai bėgant nuo okupacinio teroro bangos.

Tad trijų prasmų birželis yra tautos istorinės misijos bandymų mėnuo. Pras-

(Nukelta į 2 psl.)

PERSISTENGĖ RAUDONOSIOS KINIJOS ŽINOVAI

BRONIUS AUŠROTAS

Ryšium su naujais 'kultūriniais vėjais', pūstelėjusiais iš Azijos kontinento washingtoniškiis 'Human Events' savaitraštis atspausdino Eugene Lyons straipsnį apie R. Kinijoje tikrąją būklę. Žurnalistas sako, kad jau prabėgo dveji metai, kai JAV administracija nutarė 'nutiesti naujus tiltus' į tą absoliutišką komunistų diktatūrinę imperiją; tad ir Dirvos skaitytojams, gal ne pro šalį, žvilgtelėti į "tą milžiną ant molinių kojų".

E. Lyons rašo, kad didžioji žurnalistų dalis ir prezidento kelionės palydovai, kelionėje į Raud. Kiniją, labai jau išgarbino šią diktatūrą: jie tematė krašte vyraujančią ramumą, taiką ir pastovumą. Šie rašytojai net nekreipė reikalingo dėmesio ir reikšmės į Mao Tse-tung pakartotinus išpėjimus, kad 'revoliuciniai sukrėtimai krašte yra būtini kas šešeri - septyni metai, kad pavaldiniai nenuslystų pavojingu buržuazijos keliu". Taigi, pagal Mao reikalavimą tokios revoliucijos Kinijoje privalančios kartotis, kaip kad vandenynuose potvynis seka atoslūgi.

Taigi su prasidėjusia nauja revoliucija taip pat vyksta "valymai, nuodėmių pripažinimai net už tokius nusikaltimus 'kaip simpatijos Konfucijaus filosofijai'. Net toks JAV prof. Owen D. Lattimore, po Edgar Show mirties, laikytas JAV gyvenančiu R. Kinijos advokatu, ir šis apaštalas jau tapo iškoneveiktas, kaip imperalistinis šuo! Kodėl? Gi už tai kad savo kai kuriose knygose jis yra citavęs Konfucijaus filosofiją".

Taip pat yra iš naujo puolama vakariečių muzika ar ji būtų moderni ar klasiikinė, kaip Beethoveno; lygiai kaip praėjusių metų pakvietimas Philadelphijos Simfoniniam Orkestrui atvykti į Pekiną yra nukeltas į tolimesnes dienas.

Straipsnio autorius JAV žurnalistams primena, kad lankydami Kinijoje jie rašė, jog raudonojoje imperijoje "nusikaltimai ir plėši-

kavimai nesudaro jokios problemos".

Tačiau tikrovė yra kiek tamsesnė, negu kaip kad ją mėgino atvaizduoti 'objektyvumo ieškotojai'. Ir kas nuostabiau, kad komunistinis režimas pastaruoju metu pradėjo naują akciją prieš įvairiaspalvius kriminalistus "pradedant vagiliais ir baigiant žmogžudžiais".

Taip pav. Toronto dienraščio 'Globe and Mail' korespondentas Pekine, John Burns, rašė, kad "Kai kurie sostinės gyventojai bijo pavieniui išeiti naktį į gatvę. Kaip Pekine taip ir kituose didžiuose miestuose diena ir naktį budi milicijos vienetai. O didžiuliai plakatai kviečia gyventojus kovoti su chuliganizmu".

Šie chuliganai yra kvalifikuojami kaip priešvalstybinis elementas: tai yra pabėgėliai ar dezertyrai, kurie pirmosios 'kultūrinės revoliucijos dienomis buvo ištremti iš didmiesčių dirbti kolektyviniuose ūkiuose. Burns teigia, kad Kinijoje taip pat klesti juodabiržininkai, kurie pripildo savo kišenes kyšiais, nelegalia prekyba, dokumentų padirbinėjimu ir apgaulingu turto pasisavinimu. Šios bendrybės yra paremtos Kinijoje išeinančių laikraščių citatomis. Pasak Burns, net pats Chou En-lai 1972 m. atvirai puolė visokio plauko išnaudotojus, primindamas, kad "vagilavimas ir prostitucija klesti didmiesčiuose".

"Gi vien per 1972 m. pirmuosius septynerius mėnesius buvo suimta 23,000 asmenų mėginusių pabėgti iš R. Kinijos į Hong Kong ir Macao", prisipažino Chou En-lai. Tai yra lygiai prieš pat Nixono ir po jo vizito į Raud. Kiniją, "kada ten viešpatavo ramybė ir taika", sako E. Lyons.

Toliau šio straipsnio autorius palygina neobjektyvius JAV žurnalistus su tokiais pat 1930 m., kurie tada lankėsi SSSR. Tada E. Lyons buvo United Press žinių agentūros atstovas Sov.

(Nukelta į 2 psl.)

O urso estėsaında da tóca...

Kun. Antanas Saulaitis iš Sao Paulo atsiuntė šią karikatūrą, kurią jis rado pas vieną lietuvių senuose Brazilijos laikraščiuose iš 1940 metų, kai sovietai užgrobė Pabaltijo valstybes. Po karikatūra padėtas stambus parašas reiškia: "Meška išlenda iš savo urvo..."

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

STUDIJŲ DIENOS ADELAIDĖJE

Šiais metais Adelaidėje įvyko jau trečiosios lietuvių Studijų Dienos, kurias organizavo Krašto Kultūros Taryba. Šių metų aktualiosios temos buvo gana skirtingos, nuo anksčiau buvusių. Pagrindė buvo plačiai nagrinėjama ir diskutuojama bendradarbiavimas ir santykiavimas su Lietuva ir ten gyvenančiais lietuvišiais politiniai, ekonominiai ir kultūriniai. Pagrindiniai paskaitininkai ir moderatoriai buvo jaunesniosios ir vidurinės kartos lietuviai, daugumas turį akademinį išsilavinimą. Pirmosios dienos kalbėtojai buvo dr. v. Doniela, dr. D. Viliūnaitė ir P. Pusdešris. Paskaitas ir referatus moderavo J. Reisgytė. Antrosios dienos ryte paskaitas skaitė dr. R. Zakarevičius, inž. J. Stačūnas ir G. Žemkalnis. Moderatoriumi buvo dr. A. Stepanas. Trečiojo paskaitų ciklo kalbėtojai buvo L. Urbonas, A. Karazijienė ir V. Janavičius. Moderatorius — dr. K. Kemežys.

Studijų dienų metu buvo sudarytas sekretoriatas, susidedas iš M. Pociaus ir p. Jaciunskienės, kurie užrašinėjo paskaitų pagrindines mintis ir darytas išvadas. Yra pageidavimas, kad visos šios idomos paskaitos būtų perduota bendruomenės laikraščiai 'Mūsų Pastogei', kuriame jos būtų išsiaištinę atspausdintos ir su jomis galėtų susipažinti visa Australijos lietuvių bendruomenė.

Iš buvusių idomų paskaitų ir diskusijų, galutinės išvados nebuvo padaryta ar vienokia bei kitokia forma bendrauti su Lietuva, ar iš viso nebendrauti. Šių studijų metu, buvo lyg ir ieškoma to vidurkio, nes pagal daromas bendras išvadas, lietuvių emigracijoje pamazai nyksta ir pati tautinė kultūra juose blėsta, kai pati tautai, nesvarbu kokiose sąlygose ji begyventų, yra gyva ir kultūriniai naši, todėl ir Lietuvoje gyvenantieji lietuviai yra mūsų tautos pagrindas ir iš jų tremties lietuviai emigracijoje turėtų

semtis tautinės stiprybės.

Australijos lietuviškasis jaunimas, gimęs jau šiame krašte, nepajėgia vien iš knygų ir pasakojimų susidaryti pilno Lietuvos, savo tėvų gimtinės vaizdo ir jie yra pasiryžę, progai pasitaikius, aplankyti Lietuvą. Šios studijų dienos buvo labai reikšmingos, ypatingai jaunimui, kurie galėjo ši opų klausimą nagrinėti iš abiejų pusių, galutinai susidarant vienu ar kitokią savo nuomonę.

Studijų metu Lietuvių Namuose buvo suruošta Vilijos Petruškevičiūtės-Dundienės keramikos darbų paroda. Ši dailininkė yra jaunosios kartos atstovė, labai progresuojanti ir kylanti Adelaidės dailininkų tarpe.

Labai rimtas ir turintis didelę politinę reikšmę ne tik Australijoje, bet ir Pietryčių Azijoje, Australazijos Politinių Studijų S-gos žurnalas 'Politics', paskutiniame savo numeryje išsidėjęs platų dr. Vyt. Donielos straipsnį "Dialectic: An introduction", pažymint, kad šis politinis dr. V. Donielos, esančio vyr. Newcastle universiteto filosofijos lektoriaus straipsnis, yra ypatingai naudingas politinių ir ekonominių mokslų studentams, nes jame yra plačiai paliestos Markso, Engelo ir kitų komunistų mokslinės doktrinos, palyginant jas su vakarų gyvenimu.

Sydnejaus lietuvių sporto klubas 'Kovas' turėjo savo metinį narių susirinkimą, kurio metu buvo išrinkta nauja valdyba, vėliau pasiskirsčiusi sekančioms pareigoms: A. Laukaitis — pirminkininkas, A. Šimaitis ir D. Newman — vicepirminkininkai, J. Liutikas ir Snaigė Gustafson — sekretoriai, Br. Paskočimas — išdininkas ir Gražina Newman — mot. sekdavovė. Klubas šiuo metu turi apie 200 savo narių, 8-nias krepšinio, dvi tinklinio, tris stalo teniso, šachmatų, golfo, lauko ir stalo teniso, bei squasho komandas. Vien jaunų berniukų, iki 13 metų amžiaus, treniruotis krepšinį ateina apie 25 ir jaunieji koviečiai yra Sydnejaus berniukų čempionai. Finansiniai klubas yra gana pajėgus ir savo kasoje turi virš 1000 dol. Šiuo metu ne tik Sydnejaus, bet ir kitų miestų lietuviai rimtai ruošiasi būsimajai jubiliejinei savo 25-jai sporto šventei Adelaidėje, įvykstančiai kartu su Lietuvių Dienomis Kalėdų atostogų metu.

Australijos aviacijos pradininkai ir išmyliausi buvę jų lakūnai Sir Ch. Kingsford-Smith ir Ch. Ulm 1929 m. buvo įkūrę oro bendrovę, palengvinti susisiekimą tarp tolimųjų Australijos miestų. 1931 m. vienas iš turėtų penkių lėktuvų "Southern Cloud" pražuvo Australijos Alpėse ir šioje avarijoje užsimušę du lakūnai ir šeši keleiviai. Jų palaikai netikėtai buvo surasti tik 1958 metais, vėliau šių kalnų prieanglio miestelyje Cooma, kuriame anksčiau, vykstant milžiniškiems kalnų elektros jėgainės darbams, gyveno nemažai ir lietuvių, buvo pastatytas gražus šiemis žuvusiems lakūnams pagerbti paminklas. Šio paminklo projektą padarė inžinierius architektas Andrius Rimka, kuris šiame mieste gy-

veno, dirbo ir vėliau čia mirė. Cooma miestas yra garbus tiek vasarą, tiek ir žiemą, nes ji aplanko ir pro ji pravažuoja į kalnus, šimtai tūkstančių turistų, kuriuos pasitinka lietuvių su projektuotas aviacijos sparnų paminklas.

Bendruomenės laikraščio 'Mūsų Pastogės' spaustuovės vėjui paremti, Melbourne Čiurlionies Diskusijų Klubas ir Vajaus Komitetas surengė koncertą — šiupinį, kuriame programą atliko 'Klumpakojų' tautinių šokių šokėjai, 'Dainos' choro sambūris, kuriam dirigavo jaunoji D. Levickienė, pavada vusi dirigentą A. Čelna, solistai J. Rūbas ir B. Staugaitienė, P. Morkūno oktetas, humoristinė dalis, išpildyta p. Šeikienės ir p. Balčiūnienės, padedant savo puikiu skaitymu P. Rūteniu. Programa buvo labai gera ir gyva, kai laikraščio spaustuovės vėjus praturtėjo virš 400 dolelių.

Nedidelėje Vak. Australijos sostinėse Pertho lietuvių kolonijoje labai sėkmingai jau eilę metų veikia Liet. K.K. Sav. S-gos Vak. Australijos skyrius, kuriam jau eilę metų vadovauja žinomas statybininkas Andrius Klimaitis. Savo paskutiniame nutarime Pertho savanoriai — kūrėjai nutarė įamžinti visų Australijos lietuvių savanorių-kūrėjų pavardes, jas įrašant į specialią paminklinę lentą. Tai būtų bronzinė lenta, kurioje bus iškalta visos savanorių asmeninės detalės ir mirimo data. Ši lenta, iki paskutinio Australijoje gyvenančio savanorio — kūrėjo mirties, bus laikoma pasistiegius, paskui ją perduodant Adelaidės lietuvių muziejui.

Žinoma Australijos lietuvaite sportininkė, skautė ir puiki mūsų jaunimo reprezentantė ne tik Australijoje, bet ir Amerikoje per buv. Pas. Jaun. Kongresą ir Jub. Skautų Jamboree, Rasa Milvydaitė susižiedavo su Gediminu Statkum. Daug gražių ateities dienų šiai puikiai mūsų merginai.

Žinomas mūsų 'Keliančias Vaidila' Paulius Rūtenis, dabar su Australijos opera gastroliuojantis Melbourne, tuoj pat ištraukė į vietinę lietuvių kultūrinę veiklą ir čia būsimam literatūros vakarui 'Susitikimas su Metmenimis', ruošia ir režisuoja A. Mackaus 'Chapel B'.

Kinija...

(Atkelta iš 1 psl.)

Sajungoje. Tuo metu kai ten siautėjo masinis teroras, badas ir nekaltų piliečių egzekucijos, žurnalistai apsilankę SSSR rašė, "apie laimingą Rusijos gyventojų buities rojūje", kas buvo lygu pasityčiojimui iš dar gyvų likusių stalinizmo aukų.

Atrodytu, kad JAV kai kurie žurnalistai, o ypač su-

DONATAS RODA — 'BLATO' MEISTRELIS

Donatas Roda, vilniškės Eltos direktorius, gimęs 1915 metais, sovietinio žurnalisto prieauglio akimis yra archeologinė liekana laikraštiniuose laukuose. Visi tokio amželio spaudos žmonės jau pakankamai surimtėjo, apdėjo pilvelį taukais, isitaisė ramiose sovietinės buitės užuovėse. Bet Donatas Roda, pradėjęs savo 'žurnalistinę' veiklą su grubiu, prastiokišku pamfletu, su pamfletu lūpose ir numirs.

Roda yra pamfletistas. 'Buržuaziniams' laikais, Kaune, jis mito pigios Kauno 'backyard' kronikos žinutėmis. Pritapęs prie kvailių brangi kiekviena prososietinė plunksna, tapo jau ir 'žurnalistu'. 1955 metais ji priėmė į 'neakivaizdinį' partinės žurnalistikos mokyklą Maskvoje. Maskva lipdė "ideologinės leninės dialektikos" bendraraščius, siuntinėjo tą indoktrinaciją kursantams — tokiu būdu buvo gaminami "sovietinės žurnalistikos kadrai". Vienas iš tokių "kadru" ir Donatas Roda.

Jam pavedė "kovingai demaskuoti klasinį priešą". Kaip ir reikėjo laukti, Roda stvėrėsi už grubios formos pamfletu, kuriame nuolat nužengia į vulgarius išsikiolijimus, šmeižtus, į tą anekdotinį žanrą, kuris žinomas ok. Lietuvoje 'blato' vardu. Savo laiku, 'socialistinė revoliucija begilinant', specifiskose rusų buitės sąlygose, sovietuose iškilo politinio blato meistrelis Demjanas Biednyj. Dabar ok. Lietuvoje, pusšimtis metų vėliau, "politinio bei socialinio blato" žanras atrodo apgailėtina anachronizmu. Šito nesupranta pamfletistas Donatas Roda. 'Šluota', kol kas, dar atidaro jam savo puslapius ir deda jo pamfletinius ekskrementus. 'Viena klasėje' ok. Lietuvos visuomenėje nebėra objektų, kuriuos galim kandžioti "politinio blato" priemonėmis. 'Buozės' nubuožinti, 'kapitalistai' išnaikinti, 'buržuazija' išguita. Satyrinio puolimo objektai liko girtuokliai, vagys, išeikvotojai, tinginiai. Sovietinė sistema sekmingai pasilaikė savo sąstatę 'buržuazinės' visuomenės ydas. Sovietinėje satyroje galima smerkti visus visuomenės mažuosius ir smulkiuosius. Jeigu, pav. vagia kolūkiu vadeiva, ji galima puolti. Jeigu vagia kompartijos aukštuomenės narys, jo pulti negalima. Jeigu geria traktoristas — vadink jį vardu. Jeigu kelia viešą skandalą persigėręs aukštas partietis — nepastebėk to fakto!

Į šią šleivą satyrą Donatas Roda nekiša savo blatinio pamfletu. Jis įkibo į "kryptingą ir kovingą buržuazinės emigracijos ir jos veiksmų demaskavimą". Todėl čia velka į areną emi-

perliberališkų pažūrų, begarbindami komunistines diktatūras yra pametę bet kokią saiką.

gracinių veiksmų "svajones" apie "prarastus dvarus", apie "iš jų atimtus fabrikus", apie "išnaudotojiškų ministeriškų postus" ir apie emigracinių veiksmų svaisčiojimus dėl noro "lupti nagais komis darbo liaudį"...

Į visą tą Rodos sukurtą blatą 'Šluotos' honorarų mokesčiai žiūri 'kryptingai' atlaidžiai. Juk Rodos blato 'sviestu' sovietinio agitpropo 'košės' nepagadinsi. Štai praeitų metų lapkričio 'Šluotoje' tarp savųjų ydų pasiepimo, savųjų girtuoklių, apsilaidėlių, vagių, lupimo, riogso Donato Rodos ekskrementinis kūrinys "Vadamekumas, informacinis žinynas keliaujantiems po Altovlikiją". Į tą blato jovąla įmerkta: "Alto tauškalai", "Klero bažnyčių varpai", "Sodoma ir Gomora bei bažnytinių klyksmai iš sakyklų", "Ilgapirščių kompanija", "Galvažudžių organizacija", "Altovlikijos veikėjų

svajonė patekti į dangaus karalystę", "Konfidencialūs dėdės Samo fondai". Autorius visa tai vadina "buržuazinės emigracijos make-tu", "demaskavimu"...

Polemizuoti su Roda, aišku, neverta. 'Buržuazinės' praeities produktas, persimetus į okupanto giedorius, Roda pats supranta, kad jo pamfletai paremti melu ir savo skaitytojų klaidinimu. Iš jo blato sumanūs skaitytojai daug ką išskaito ir tarp eilučių. Roda yra būdingas diktatūrinio režimo produktas, neimanomas nei susikurti, nei egzistuoti laisvoje visuomenėje. Tačiau laikai jau nebe tie: Demjaną Biednyj, sovietinį pamfletistą, įmūrijo Kremliaus sienoje už jo eiliuotus dergalus, gi Donatas Roda nematys nišos Kremliaus sienoje kaip savo ausu. Gadynė, kurioje jis reiškiasi nebe ta, kita, ir jis tikrai toleruojamas kaip praeities liekanėlė. (Pp)

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1974 METAIS

Gautos 4 papildomos grupės. Skubėkite registruotis!!!

American Travel Service Biuras šiais metais yra suorganizavęs 10 grupinių kelionių į Lietuvą. Tai yra kelionių biuras, kuris pirmasis pradėjo organizuoti šias ekskursijas ir turis didelį patyrimą šioje srityje. KIEKVIENĄ GRUPĘ LYDĖS PATYRĘS KELIONIŲ PALLYDOVAS.

VISOS GRUPĖS LIETUVOJE PRALEIS 5 DIENAS (1 dieną Kaune).

BIRŽELIO MĖN. 11 d. — Iš Chicago \$990.00. UZPILDYTA.

BIRŽELIO MĖN. 17 d. — Iš Chicago — \$1050.00; iš New Yorko — \$945.00. UZPILDYTA.

BIRŽELIO MĖN. 27 d. — Iš Chicago — \$1070.00; iš New Yorko — \$955.00.

LIEPOS MĖN. 8 d. — Iš Chicago — \$1085.00; iš New Yorko — \$975.00. UZPILDYTA.

LIEPOS MĖN. 23 d. — Iš Chicago — \$1085.00.

LIEPOS MĖN. 31 d. — Iš Chicago — \$1125.00; iš New Yorko — \$1012.00. UZPILDYTA.

RUGPIČIO MĖN. 4 d. — Iš Chicago — \$1050; iš New Yorko — \$945.00.

RUGSEJO MĖN. 1 d. — 15 dienų; iš Chicago — \$963.00; iš New Yorko — \$857.00.

20 dienų su Roma; iš Chicago — \$1085.00; iš New Yorko — \$980.00.

SPALIO MĖN. 2 d. — Iš Chicago — \$898.00; iš New Yorko — \$792.00.

PRICES & AIR FARES SUBJECT TO CHANGE. RATES QUOTED BASED ON TARIFFS AND EXCHANGES IN EFFECT APRIL 1, 1974.

Taipgi mūsų biuras rengia ekskursijas lietuvių į Havajus iš Chicago — rugpičio mėn. 3 d. — 15 dienų kelionė (4 salos) — \$670.00 asmeniui — skridimas ir viešbučiai, Rugpičio mėn. 16 d. — 10 dienų kelionė (3 salos) — \$545.00 asmeniui — skridimas ir viešbučiai.

DEL INFORMACIJŲ SKAMBINKITE ARBA RASYKITE:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sudarome reikalingus iškviatimo dokumentus. Taip pat teikiame informacijas kelionių reikalais po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus; parduodame lėktuvų bilietus, parūpiname reikalingas vizas.

Birželis...

(Atkelta iš 1 psl.)

minga tą mėnesį vadinti baisiuoju, prasminga jį, taip pat, vadinti Lietuvos valstybės gaivintoju. Akcentuodami to mėnesio tragiką, jau tris dekadas minime sovietinio teroro padarinius. Tai kilnu, sakrališkai verta. Bet gi Lietuvos valstybės atsteigimo minėjimų niekur tą mėnesį neteko pastebėti. Tai nerespektas 1941 metų birželio 22-24 dienų įvykiams. Tautos žudynės yra tautos istorijos detalė. Valstybės atsteigimas yra tautos istorijos sintezė. Kada, genocido minėjimo metu tariamos kalbos, tos kalbos skirtos žiauriai praeičiai. Kada Valsybės atsteigimo metu tariamos kalbos, jos neišvengiamai bus skirtos tautos ateičiai. Tikrai tokios temos auklėja pasitikėjimą sava misija, tikrai tokių temų optimizmas kuria ateitį.

Praktiškai — birželiniai minėjimai turėtų būti sujungtinės prasmės. Žuvusiųsiuosius gerbtina religinėmis giesmėmis šventyklose. Apie valstybės atstatymo dienas kalbėtina salėse. Birželio dienomis lietuviams stebuklingu nulemimu žiauri praeitis iškelia pasitikėjimą ateitimi.

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

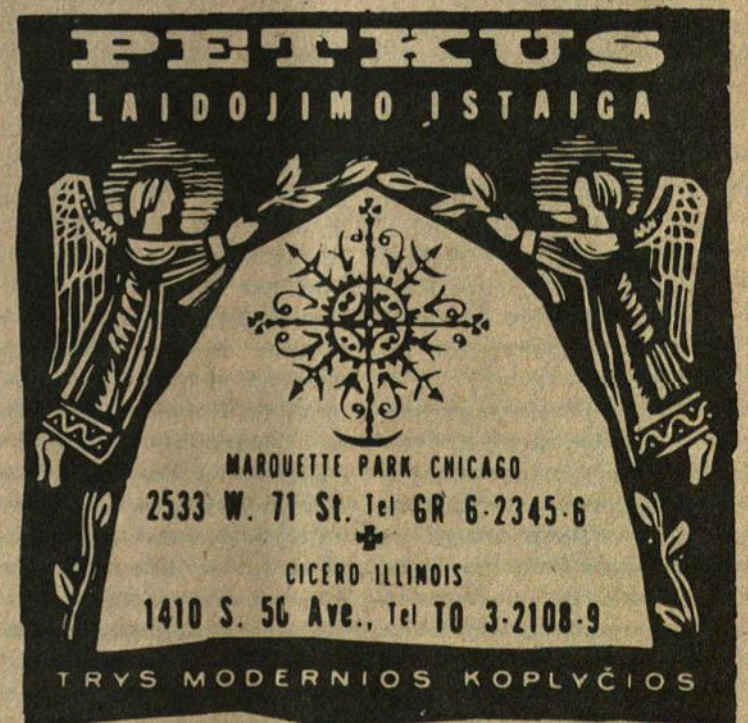
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

'ESTETINIS KOMUNIZMAS'!

Ne kartą ir ne du rašo Dirva apie sovietinio mokymo keistenybes, apie sovietinį žaidimą pedagoginėmis sąvokomis, apie vaikų ir jaunuolių jaunos samonės žalojimą. Pedagoginė sovietinė praktika, moralės samprata ir visa mokyklinė sistema tvirtai paremta Vladimiro Uljanovo-Lenino 'težėmis': viskas yra pateisinama, ir viskas yra moralu, kas talkina sovietinei santvarkai. Mat, sovietinė santvarka yra komunizmo statybos priemonė! Sovietinės statybos rateliai yra žmonės. Tuos žmones reikia pritaikinti komunizmo statybai.

Greta to, pastebėta: nėra tačiau pastovių vaikų pritaikymo metodų. Nuolatos sukaukiame naujų propagandinių triukų, kurie visados slepiami po puošniais retoriniais prasimanymais.

Šiomis dienomis mus pasiekęs 'Literatūra ir menas', gegužės 9 d. numeris praneša žinias apie naujus komunistų partijos fantazavimus. Nėra abejonės, kad 'naujovė' yra Maskvos sugalvota ir įsakyta vykdyti; tačiau tos 'naujovės' autoriumi pasivadina "Lietuvos KP Centro Komitetas". "Naujovė": "Estetinis auklėjimas". Po "estetikos" iška bėle i lietuvišką mokyklą vilkite velka grubią partinę, režiminę propagandą.

Minimo savaitinuko bendradarbis skelbia savo pasikalbėjimą su "Lietuvos TSR švietimo ministru" Antanu Rimkumi. Mat, "estetinis auklėjimas" tokia smegenis susukanti sąvoka, kad "Literatūros ir meno" savaitinukas atsiuntė pas "ministrą" korespondentą, šitokią galvosukį iššifruoti.

Iš to pasikalbėjimo ėmė aiškėti, kad "estetinis auklėjimas" yra sovietinės literatūros pastiprintas dėstymas su tikslu įtikinti moksleivius komunizmo pranašumu prieš visas kitas sistemas; įrodyti lenininės pasaulėžiūros pirmumą prieš visas kitas materialistines, bet 'ne-leninines' pasaulėžiūras; ir, pagaliau, paversti vaikus aktyviais ateistais.

Visa tai reiškia, kad prasiimanę keistą pavadinimą, bolševikai liko tie patys. Sovietinė pedagogika ta pati: mokykla yra komunizmo kalvė.

Antanas Rimkus, nepajėgdamas ką konkrečiai nuskaidyti, suka aplink temą, giria "estetizmą, socialistinį humanizmą ir moralines tarybinio žmogaus savybes".

"Estetinis auklėjimas" yra dr vienas žingsnis i lietuvių nutautinimą. 'Ministras' porina: "reikia sparčiau rengti lietuvių kalbos ir literatūros, rusų kalbos ir literatūros mažakompleksines mokyklas". Nesuprantama kodėl toks perdėtas ok. Lietuvos 'ministro' rūpestis rusų kalbos ir literatūros mažakompleksinėmis mokyklomis? Ar jis negalėjo apriboti savo rūpesčio jam pavestomis lietuvių mokyklomis?

'Estetinio auklėjimo' prasiimanymu kompartija nori pateisinti itin sustiprintą sovietinės propagandinės literatūros importą i pradžios ir vidurinę mokyklą.

Rašo savaitinukas: "estetinis auklėjimas – sudėtinė moksleivių komunistinio auklėjimo dalis".

Tad, jeigu jau patys savaitinuko redaktoriai žinoja, kas tai per propagandinis paukštis yra tas 'estetinis auklėjimas', kam jie savo pasikalbėjimu gaisino brangų 'švietimo ministro' laiką?

'Estetinis auklėjimas' (menas, muzika, literatūra), yra eilinis partinės propagandos variantas. Daug jų buvo, daug jų bus. Esmė gi ta pati, nesikeičianti – žmogaus pritaikymas būti klusniu komunizmo statybos vergu. Būtu žmonėms naudingiau studijuoti piramidžių statybos istoriją. Panašumas nuostabus: reikia vergų, kurie klusniai dirbtų beprasmybei.

■ laiškai Dirvai

KNYGŲ SKAITYTOJO PRAŠYMAS

Mėnesinis kultūros žurnalas 'Aidai', Nr. 10 (265-279) paskelbė idomiausią knygų skaitytojams ir mylėtojams naujieną. Niekad iki šiol negirdėtas knygų recenzentas Kostas Rauda išpėjo, kad "išaugo ir išpilietino beraščio rašytojo tipas". Kadangi žurnalas sako, kad "recenzijos yra redakcijos užsakomos", tenka Kosto Raudos išpėjimu rimtai susirūpinti. Tai nėra juk koks nors 'graffitti', kuris rašinėja ant tvorų ir išviečių sienų. Tai 'Aidų' kultūros žurnalo, autoritetas.

Dėlto ir 'Draugo' kultūrininkas 'Plunksn.' pritarė ir papildė Kosto Raudos straipsnį. Dėlto net penki garsūs, pasižymėję recenzantai argumentavo. Rašė. Aimanavo ir ramino. Mat, reikalas didelis ir pavojingas: "beraštis rašytojas" išpilietino mūsų išeivijoje.

Ką mums, knygų mylėtojams, daryti, kaip gelbėtis nuo 'beraščio rašytojo'? Aš, pavyzdžiui, priklausau 'Lietuviškos knygos klubui', 'Nidos klubui', perku kiekvieną naują knygą, pastebėjęs tokią ant knygų pardavėjų stalo. Kartais, gavę mano adresą, ir pripuolami leidėjai atsiunčia man savo išleistą knygą. Mano išlaidos lietuviškai knygai, prisipažįstu, nemažos.

Dabar man nesmagu. Stovėdamas prie savo didelės lietuviškų knygų bibliotekos, nežinau, kurios knygos laikytinos, kurios dėl 'rašytojų beraštiskumo' išmes-tinos? Aš nenoriu susikompromituoti prieš pažįstamus, laikydamas savo gana dideliam knygyne 'beraščių rašytojų' parašytas knygas. Aš turiu žinoti vardais 'beraščius rašytojus'. Aš turiu padaryti griežtą knygų atranką. Aš esu lietuviškos

KITI RAŠO:

'AR MUMS, KAIP MERGAITEI RAUDOTI?'

Beveik kasdien vis kalbamės apie mūsų jaunimą. Kalbamės tarpusavy, savo šeimose, susitikę prie svečių stalo, susirinkimuose. Kartais kuri nors moterų draugija ar bendruomenės valdyba surengia viešas diskusijas panagrinėti mūsų jau-

nimą liečiančius klausimus. Ir spaudoje nuolat randame besikartojančių tų pačių temų – vis apie mūsų jaunimą. Taip pokalbiuose, taip diskusijose, taip straipsniuose reiškiasi gana pesimistiškos mintys, dažnai virstančios dejonėmis, verkšlenimais: mūsų jaunimas blogas; mūsų jaunimas nutautęs; mūsų jaunimas nutolęs nuo bažnyčios. O kaip tą jaunimą 'pataisyti' – niekas tikrai nežino ir beveik niekas to taisomojo darbo nesiima. Tas 'blogas jaunimas' eina toliau savo keliu.

Dabar apie jaunimą kalbėti ir rašyti yra beveik mados reikalas. Ši tema labai populiari visuose Vakarų pasaulio kraštuose – ir Amerikoje, ir Anglijoje, Europoje, Australijoje, o ypač išeivių iš rusų okupuotų kraštų tarpe. Ten, kur nėra tautinės problemos, kalbama ir rašoma apie jaunimo moralę, jo palaidą gyvenimą, bėgimą iš tėvų globos, religinę maišą. Tėvams nepatinka jaunimo apranga, elgesys, kalbėjimo ar vaikščiojimo būdas. Jaunimo problemos duoda daug medžiagos užpildinėti spaudos puslapiams, moralistų konferencijoms.

Ir mes, lietuviai, žiūrėdami i savo jaunimą matome, kad jis taip pat pasidavęs tai bendrajai pasaulinei srovei. Jis atskilęs nuo mūsų bendruomenės, nuo mūsų tautiškojo kūno, jis persiėmęs gyvenamojo krašto bendra dvasia, o kartais net internacionalinėmis nuotakomis. Mes žiūrime i savo priaugnčiąją kartą ir jaučiamės nelaimingi, ir dejuojame, kad ši mūsų priaugnčioji karta eina klystkeliais ir žūsta mūsų tautai. Vaikai nekreipia dėmesio i savo tėvų troškimus ir išpėjimus. Vyksta tikra moralinė koalicija tarp tėvų ir vaikų.

Apie visa tai galvojant, kartais ateina mintis, ar mes ne per daug kaltinimų prikrauname tam savo jaunimui, ar ne per daug dėl jo 'paklydimų' verikšlename? Ar moderniškas jaunimas apskritai, ne vien mūsų yra 'sugedęs' ir neigiamas? Ar jis yra daug blogesnis, daug nemoralėsnis už mus pačius, suaugusiuosius? Ar jaunimo klausimus sprendžia autoritetai duoda savi-

mi tikrai gerą pavyzdį jaunimui?

Neginčytinas dalykas, kad labai didelė jaunimo dalis yra pasirinkus klystkelius. O gal ne pati pasirinkus, – gal gyvenamosios aplinkos yra i juos nustumta. Tėvų moralistų pareiga stengtis tokį jaunimą iš klystelių nukreipti i tiesius gyvenimo kelius. Bet reikia labai atsargiu būdu prie tokio jaunimo prieiti. Reikia būti geru pedagogu, psichologu, visuomenininku. Reikia gerai suprasti patį jaunimą. Dažnos mūsų kritikos, liečiančios jaunimą, pačios neišlaiko kritikos. Tos kritikos dažnai nukreiptos i jaunimo niekinimą, užgauliojimą, pažuoka: štai koks jis nevalingas; štai kokie apsipakuloję; štai kaip jie apsirengę! O kokie neišauklėti, kokios jų manieros ir t.t. Tai labai nevykęs i 'gerą kelią' kreipimo būdas. Kada pažeidžiama tokio ar tokio individo, nekalbant jau apie jaunimą, ambicija ji kritikuojant, niekad tokios kritikos gerų rezultatų negalima laukti. Ambicija – tai tokia spyruoklė, kuri šoka atgal i ją palietusį. Dėl neatsargaus palietimo jaunimo ambicijos, kyla ta didžioji disharmonija tarp tėvų ir vaikų, mokytojų ir mokinių, vyresniosios ir jaunosios kartos. Nevykusiais metodais jaunimo prie savęs nepalenksime. Jeigu mes jaunimui norime ir turime ką pasakyti, tai pirmiausia reikia surasti rafinuotą būdą su juo kontakto palaikymui. Turint artimą kontaktą, bus galima daugiau kai ką jam ir pasakyti. Visų pirma turime neužmiršti, kad mūsų jaunimas, nežiūrint koki paviršių jis turėtų, šiaip jau yra gana aukšto inteligentiško lygio, pakankamos erudicijos, kultūriškai išprusęs. Jis ir negali būti kitokis, gyvendamas aukštos civilizacijos ir kultūros aplinkumoje. Jeigu gyvenimo neigiamybės (pornografija, girtuokliavimas, nesąžiningumas) ir paliečia jaunimą, tai jos lygiai tiek pat paliečia ir suaugusiuosius, net besenstančiuosius. Nereikia i prasti tas dėmes matyti vien tik ant jaunimo.

Artimesnio kontakto palaikymui su jaunimu, mums reikia ne nuolatinių skun-

Mažai kam žinoma, kad Clevelandas ir Kaunas yra miestai 'seserys', palaiką giminytės ryšius, tad birželio 2 d. pas merą Ralph J. Perką apsilankius Clevelando žydų delegacijai, jis pasirašė laišką Kauno miesto burmistrui, prašydamas padėti 13 Kauno žydų išvykti i Izraelį, kad ten galėtų prisijungti prie jau esančių savo šeimų. Ta proga delegacija merui Perkui įteikė 'prisoner of conscience' medalį. Nuotraukoje meras R. J. Perk savo kabinete pasirašo laišką Kauno burmistrui. Šalia stovi žydų delegacijos nariai: James E. Riech, Donna Yanowitz, Julius Paris, Roy I. Rosenbaum ir Herbert Levine.

du, ne verkšlenimų, bet daugiau patrauklios giedros, šiltų nuotaikų, humoro. Labai gaila, kad mūsų kolonijų bendruomenėse beveik jau išnyko (išskyrus šauniąją Adelaidę) vaidybiniai vienetai, kurie galėtų duoti lengvesnio žanro vaidinimų, komedijų. Vykusi komedija patraukia visus: taip senimą, taip jaunimą. Ir charistiniai laikais kovotojai už lietuvių taip pat naudojo komediją (F. Gužučio komedijos, Keturakio 'Amerika pirtyje') kaip vieną iš gerųjų priemonių.

Tampresniam bendradarbiavimui su jaunimu, gal dar viena būtų nebloga priemonė: metų bėgyje reiktų suorganizuoti bent vienas tautines rekolekcijas kartu su jaunimu. Šiose rekolekcijose vyresnieji galėtų pasakyti savo žodį jaunimui, bet turėtų būti leista ir jaunimui pasakyti savo žodį vyresniesiems. To nebijokime. Tegul būva abipusis draugiškas pasisakymas. Jaunimas taip pat žiūri kritiškai ir i savo tėvus, i vadovybes, i tikėjimo autoritetus ir, ap-lamai, i vyresniuosius. Kodėl neleisti ir jam, jaunimui, atvirai pareikšti savo nuomonę? Abipusis pasisakymas, draugiškas bendradarbiavimas prives prie geresnio vieni kitų supratimo. Neatrodys mums taip baisiai nesuprantamas jaunimas, o mes jaunimui. Mūsų jaunesnioji karta tikrai turi daug geros valios, daug sveikų polėkių, daug gražaus idealizmo, o taip pat ne vieną pasigėrėtiną iškėlę, šviesų eruditą. Šia proga negali neprisiminti, kad ir dr. A. Stepano, kurio paskaita "Jaunoji karta lietuvių katalikiškame darbe, skaityta ALK Federacijos suvažiavime Adelaidėje, verta didelio dėmesio.

Venkime dvasią silpninančių ašarojimų, o daugiau entuziastiškos giedros!

Genė B.
(Tėviškės Aidai Nr. 7)

PAINTERS

EXPERIENCE REQUIRED LIBERAL FRINGE BENEFITS. REGULAR PAY INCREASES.

\$5.03 PER HOUR

APPLY IN PERSON TUESDAY THROUGH THURSDAY 9 A.M. PHILA NAVAL SHIPYARD MAIN GATE, BLDG. 501, SOUTH END OF BROAD ST.

OR
TELEPHONE FOR APPOINTMENT 7:30 AM TO 4:30 PM, 215-755-4226.

PHILADELPHIA
NAVAL SHIPYARD

An Equal Opportunity Employer (43-44)

APPLICATION ARE BEING TAKEN FOR THE FOLLOWING PERMANENT OPENINGS:

ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
MACHINE
REPAIRMEN

Must have journeyman card. Competitive wages and extended benefit program.

APPLY IN PERSON AT THE PERSONNEL DEPT. MONDAY THRU FRIDAY 9 AM TO 4 PM MR. J. BAILEY

WHITMAN & BARNES
UNITED-GREENFIELD
DIVISION OF TRW, INC.
40600 Plymouth Rd.
Plymouth, MI. 48170

An Equal Opportunity Employer (43-49)

WANTED 1ST CLASS SKILLED MILLING MACHINE OPERATOR & SET UP MEN

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. STEADY EMPLOYMENT with excellent fringe benefit program. Opening in company with high growth potential. Good rates and overtime. Call 313-689-4300, 9 A.M.-5 P.M.

LOVELL EXTRUSION CO.
690 W. MAPLE, TROY, MICH.
An Equal Opportunity Employer (42-44)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED

OD-ID GRINDER LATHE OPERATORS GEAR OPERATOR

Must have job shop experience & set up own jobs. Paid benefits. RIVERSIDE SPLINE & GEAR
521 ALGER ST.
MARINE CITY, MICH. 48039
313-765-8302 (42-41)

REFLEKSIJOS

ALĖ RŪTA

Kun. Algimanto Kezio, S.J., filmų pažiūrėjus

Vidury gegužės Los Angeles viešėjo kun. Algimantas Kezys, jezuitas. Iš tikro jis, atrodo, niekur nevažiuoja tik paviešėti ar pailsėti. Jo sumanymų – pilna galva ir darbų – pilnos rankos. Jis visur ir visiems reikalingas. Atvažiuavo knygų iliustravimo reikalais; čia mieliai laukiamas svečias šv. Kazimiero parapijoje, prel. J. Kučingio globoj; visuomenė užintriguota jo filmais, ypač apie Los Angeles, kurio montažas būsiąs pavadintas "Sala". Kodėl "Sala"? Mes – dykumose, prie vandenyno, bet ne užmirštoje ar neatrastoje pasaulio saloje! Kodėl ne "oazė", ar "gaivios tolumos", "toluma", ar bent "žydi sala" (jei norima nusakyti atskirtos tolumų lietuvių bendruomenės gajumą ir kūrybingumą. Vien "sala" – skamba šaltokai, grimstanciai, be gyvybės ir be saulėtumo. Toks lyg sunkumas praslinko, kun. A. Keziui paskelbus losangeliško filmo vardą...

Atsidengė ekranas, ryškių vaizdų, nors ir mažytis, tuo patraukęs prisipildžiusios salės dėmesį. Matėme keturius nedidelius filmus. Žiūrint vis galvoje sukosi mintis: jei čia būtų daugiau pinigų, A. Kezys parodytų gal filminius šedevrus! Ir dabar, jeigu ne jo nuolatinės pareigos Jaunimo Centre, Chicagoje, jis galėtų pasilikti Hollywoode ir gauti filmų direktoriaus darbą; o gal papuoštų daugelį filminių pastatymų savo puikia fotografija. Bet jis – savos bendruomenės žmogus. Ir, kaip sakoma, kokia bendruomenė, tokie jos menininkai. Kiek mes remiame jo darbus, tiek jis tegali techniškai iškelti ir parodyti filmuose mūsų gyvenimą bei savo – menininko – mintį.

Naujieji filmai buvo: apie prof. Salį, apie prelata Ju-

ra, Statyba ir fragmentai ruošiamo apie Los Angeles filmo "Sala" (tas žodis sunkoką palieka nuotaiką!). Prof. A. Salys, kokį jo kolegų ir studentai pažinojo, parodytas labai natūralus, tikras. Jo pažiūros į mokslininko darbą, jo meilė lietuvių grynajai kalbai ir noras, kad tokia gimtoji kalba ateičiai būtų išlaikyta tėvynėje ir svetur, – visa tai išreikšta akivaizdžiai: paties profesoriaus lūpomis ir jo darbų apžvalga. Kiek per ilgą ligotą, beveik priešmirtinio profesoriaus veido rodydas jį pažinusiems ir gerbusiems sukelia gaudulį, prisirišimo ir meilės jausmus; bet niekad su juo arčiau nebendravusiems ir nepažinusiems gali būti nuobodūs. Taip pat, kiek per ilgą sceną, kur ištariami testamentiniai žodžiai. Žmonos ir dukters prie jo laikysena labai santūri, gilaus susimastymo ir susikaupimo simboliai; bet gal išpūdis būtų buvęs dar didesnis, jei ta scena kiek būtų trumpesnė. Klausėjo rašyt. K. Ostausko ir prof. A. Salio atsakymų dialoginė scena gerai paruošta ir išbalansuota. Visas filmas – rimtas, pedagoginės reikšmės, techniškai gerai atliktas.

Antras filmas – prelato Pr. Juro garbingas gyvenimas iki šiol bei jo liaudinio muziejaus "Alka" parodymas. Tai vėl kitoks, skirtingo pobūdžio vieno asmens gyvenimo fragmentų iškėlimas ir parodymas. Filmas neilgas ir nenuobodūs, sumanymai kaitaliojant nuotraukas ir kalbančiojo pozas, istoriškai ir vaizdiniai sukomponuojant detales ir priitaikant vietomis atitinkamą muziką.

Tai filmai apie asmenis. Neilgi ir taiklūs, išreiškia jų asmenų gyvenime esmę, jų idealus bei jų idealų at-

siekimo reikšmę kitiems. Filmai nutraukiami netikėtai; ir tai realu. Žmonių gyvenimai mirties dažniausiai irgi nutraukiami, mums atrodo, netaikiai ir netikėtai.

Trečias filmas – veiksmo, įvykio užfiksavimas. Statyba. Atrodo – Chicagoje, gal Jaunimo Centro statyba. Iš pradžių spėjai, – ne, idomu nebus! Kas ten idomus, kai maišo cementą, kala, brūžina, piauna, lipdo... Bet kun. A. Kezys vaizdų suderinimu, tempo kaitaliojimu, techniniais pokšiais ir nekasdienine muzika padarė labai idomą filmą! Ar buvo reikalingas pabailgoje tas romansas, – nelengva atsakyti. Vieni sako, – žavų, kiti – nereikalingą. Jei kun. Algimantas Kezys taip sugalvojo ir padarė, matyt, – reikalinga buvo tam, iš viso, pokščiškam filmui užbaigti. Mums tik reikia atspėti jo mintį. Tuo tarpu nepajėgiu atspėti.

'Taikinga kova' prie Suez

Vienas vokiečių korespondentas, Mathias Harth, šio mėnesio dienomis lankėsi Egipte ir stebėjo Suez kanalo valymo darbus. Jis rašo: tai vienu, tai kitu girdisi duslus sprogimai ir į padanges iškyla vandens ar smėlio stulpai. Nėra tai atsinaujinęs karas tarp žydų ir egiptiečių, bet Suez kanalo valymo darbai, kurie jau išbėgė pilnu tempu.

Laike 1967 m. "septynių dienų" karo tarp Izraelio ir Egipto kanale buvo pridėliota minų ir visur mėtosi nesprogę artilerijos sviediniai. Tų minų ar sviedinių atsirado ir paskutinio karo metu.

Pagal susitarimą su Egiptu, kanalą valo amerikiečiai ir anglai ir valymo išlaidas padengs iš savo kišenės. Prie valymo žadėjo prisidėti ir sovietai, bet kol kas jie niekuo neprisidėjo.

Kaip korespondentas rašo, savo apimtimi tie valymo darbai yra patys didžiausi šioje srityje, pralenkia net minų valymo darbus šiaurės-Vietname, prie Haiphongo uosto. Ten, kaip atsimename, karo metu amerikiečiai buvo "prisėję" minų, kurias vėliau patys ir išvalė. Korespondentas savo akimis matė, kaip iš amerikiečių šeštojo laivyno lėktuvnešio "Two Jima", stovinčio jūroje maždaug už šešių mylių nuo Port Saido, prie įėjimo į įlanką ir patį kanalą, pakyla didžiuliai helikopterai, vadinami "jūros arkliai", ir skrenda į nustatytas valymo vietas. Pakeliui tie helikopterai išmeta tokias metalines lyg ir pašliužas, kurios aprūpintos magnetiniais įtaisais ir yra velkamos vandens paviršiumi. Kai tas velkamasis įtaisas "randa" vandens paviršiuje ar pakrantėje miną, jo magnetiniai įtaisai pagauna tą miną ir automatiškai ją išsprogina.

Britai valymo darbams yra atsiuntę tris minogaudžius. Jei minogaudžių aparatai parodo, kad vandenyje yra kokių metalinių objektų, narai nusileidžia į vandenį, suranda tuos objektus ir stengiasi čia pat juos sunaikinti. Jungtiniais amerikiečių-britų valymo darbams vadovauja amerikiečių admirolas Brian McCauley, tas pats, kuriam vadovaujant buvo išvalytas ir Haipongo uostas nuo minų. Paklaustas, kaip ilgai ta valymo operacija gali už-

Pagaliau fragmentai iš Los Angeles filmo. Informacijos apie miestą įkalbėtos ramiu Br. Railos balsu. Pūkūs greitkelių ir naktį žibučiuojančio miesto vaizdai Geresnių, tur būt, nepadarė ir pinigingas Hollywoodas! Tada – šv. Kazimiero bažnyčia ir minia po pamaldų, – rimta, marga, įvairu, idomu. Jaunimo dainų ir šokių vaizdeliai. Gražūs skautų sto vyklos momentai (kur gi jų skautai?). Visuomenės veikėjų posėdžiai, su gerai mums pažįstamais veidais. Išvengta pertempimo ir nuobodžio. Poros dailininkų darbų švystelėjimai, gerai žinomos lietuvių įmonės vaizdai... Visa patrauklu. Visa idomu. Šio filmo bus daugiau. Reikia pinigų!

Salė įelektrinta, suintriguota. Nė minutės nuobodžio! Nenori skirstytis. Lyg lauktų daugiau... Tuoju pat...

Mūsų gyvenimas išsivijoj – ne toks jau pilkas ir mirdintis. Daug dinamikos, darbų; dar daugiau idėjų, kūrybos. Kun. Algimantas Kezys visa tai užfiksuoja. Tik reikia pinigų.

trukti, admirolas pareiškė, kad nuo trijų iki šešių mėnesių: viskas priklausys nuo to, kiek daug tu "nuskendusių objektų" kanalą bus rasta. Lėktuvnešis "Two Jima" gegužės pabaigoje gaus kitą paskirtį, bet jo vietą užims kitas neblogiau įrengtas lėktuvnešis – "Inchom".

Kai jau įlanka ir kanalas nuo minų bus išvalyti, laukia kiti nemenkesni darbai: įlankoje ir kanale guli nuo 1967 m. karo laikų paskendę apie 10 laivų ir bagerių. Tuos laivus reikės iškelti ir išvilkti. Tuos darbus buvo pasisiūliusi atlikti viena Hamburgo firma, bet sutartis buvo pasirašyta su amerikiečių firma, kuri tam reikalui gauna valdžios paramą. Prie to valymo darbo prisidės ir patys egiptiečiai, nes jie turi bene didžiausią pasaulyje tos rūšies laivyną, aprūpintą didžiuliais plaukiojančiais kranais ir kitais įrengimais. (ab)

MAINTENANCE

Men for county manufacturer to maintain heavy industrial equipment. Knowledge of presses, milling machines, heat treating furnaces, and control instruments required. Must be experienced and work any shift. Call Louis Sell

314-225-5222
8 A.M. to 4:30 P.M. (42-46)

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS

Needed to complete recent expansion program. Positions available for day and afternoon shifts.

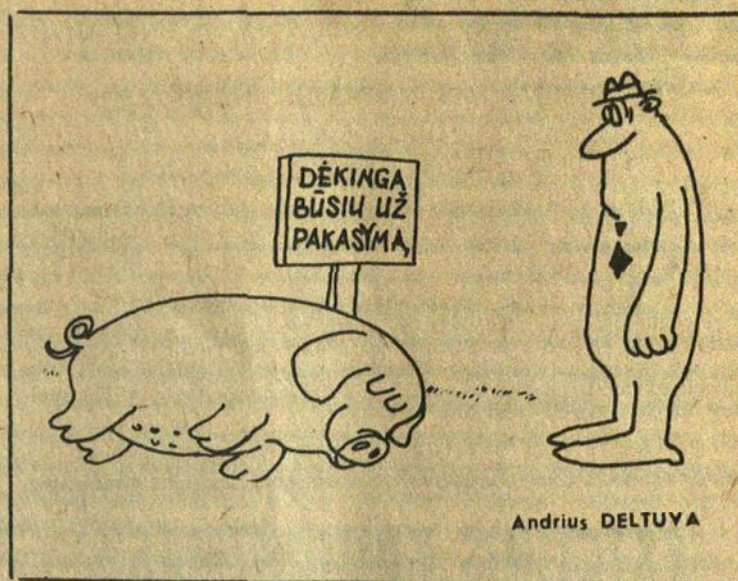
NEW PLANT
MODERN EQUIPMENT
MIST CONTROL
UNIFORMS
PROFIT SHARING
INCENTIVE PROGRAM
LIFE INSURANCE
HEALTH INSURANCE
WAGE SCALE FROM \$5.20 PER HR. TO \$6.80 PER HR.
Excellent working conditions
Apply at
LINCOLN PARK SCREW PRODUCTS
13201 Hancock Dr., Taylor, Mi.
313-287-2810 (40-42)

PRESS BRAKE OPERATOR
Able to do own setup with minimum supervision. Top rate for dependable man. Excellent benefits. Overtime available. Clean shop.
KELLETT CORP.
Easton Rd.
(Opposite Naval Air Station)
Willow Grove, Pa.
Call 215-955-2930
An Equal Opportunity Employer (43-47)

TOOL AND DIE MAKER
Experienced as all around machinist, work from blueprints or verbal instructions. Work with minimum of supervision. Good hourly rate plus fringe benefits.

STEEL IMPROVEMENT & FORGE CO
970 EAST 64 ST.
CLEVELAND, OHIO
An Equal Opportunity Employer (43-45)

JŲ FAČIŲ AKIMIS...

Kolūkinės kiaulių fermos "gamybinė" kasdienybė

CHULIGANŲ DIKTATŪRA
KAUNO GATVĖSE

Visas gatvinio neramumo nelaimės – chuliganizmas, vandalizmas ir kt. – sovietiniai propagandistai priskirdavo "buržuazinio dekadentizmo" įtakai. Per trisdešimt su viršum metų sovietinė mokykla augino Lietuvoje naują, "sovietinį" žmogų. Už tokio žmogaus eiliuotą fantaziją poetas Mieželaits gavo Lenino premiją. "Naujo, sovietinio žmogaus" atvaizdas puikuojasi Mieželaitsio eilėraščių knygoje, o gyvenimo "tikrovėskumas" atskleidžia mums tokia scena:

... Kauno technologinio technikum studentas Vidmantas Jakštas pamažu žingsniavo iš paskaitų namo, kur jis gyveno su savo motina. Vaikinukas taikus invalidas – paraližuota dešinė kūno pusė. Pramonės spektre jis išvydo iš miesto pusės ateinančius tris vaikus. Norėdamas išvengti susitikimo su jais, pasuko į kitą gatvės pusę. Tačiau jie priejo. Vienas paprašė: "Duok užrūkyti". Bet jis neturėjo. Tada paprašė kitas. Ir jam atsakė: "Neturiu". "Duok 50 kapeikų", – pareikalavo. Vidmantas atsakė: "Neturiu, galite iškratyti kišenes". Nepažįstamasis – o tai buvo Edmundas Šimulynas, nepilnametis neseniai baigęs profesinę technikos mokyklą ir pradėjęs dirbti, išgėręs su draugais keturis butelius alaus ir ejęs į darbą atiduoti nedarbingumo lapelio, susitaręs su draugais Solovjovu ir Burneliu eiti į kiną, – "suda- vė kumščiu ir delnais keturis smūgius į veidą". Vidmantas nusisuko bėgti, bet jam pakišo koją ir partrenkė į purvą...

Taip aprašo "Švyturio" korespondentas Algirdas Dulkinas (Nr. 6) žurnale kasdieniško chuliganų siautėjimo vaizdą. Ant žemės parpuolęs Vidmantas Jakštas buvo spardomas, mušamas. Jis buvo nuvežtas į ligoninę. Mušeikos chuliganai pateko į teismą.

"Kas tapsime nauja au-ka?" beviltiškai klausia "Švyturio" korespondentas, nes sovietinių miestų gatvėse siautėja chuliganų teroras. Šita mes matome iš sovietinių laikraščių. Negerovė taip praplito, kad greta milicijos gatvės patruliuoja civiliai "draugovinėliai" (družinki), pagelbiniai civilių tvarkdaryų daliniai. "Ka mums daryti su chuliganais?" desperatiškai šaukia "Švyturys". Žurnalo bendradarbis klausia žinovų.

Naujosios Vilnios psichoneurologinės ligoninės vedėjas Valdas Banaitis samprotauja, kad alkoholis yra chuliganizmo stimulus. "Toks gali išprievartauti merginą. Toks daužys žmoną ar motiną..." dėsto neurologas. Sociologas Romuladas Grigas

galvoja, kad visos blogybės prasideda su blogais draugais. Teisininkas Stasys Lareckas ieško sąlygų, kurioms esant atsiranda ir klesti chuliganizmas. "Jeigu dar ir šiandien yra chuliganizmo", svarsto teisininkas, "vadinasi, jis turi dirvą, sąlygas". Lareckas sako: "Tai yra socialinė, kultūrinė, ekonominė, ideologinė, galų gale ir politinė problema". Žinomas rašytojas Mykolas Sluckis karčiai pareiškia: "Jaunuolis parbloškė invalidą, jį sučiupo ir nubaudė, – na, tai kas? Iš širdies prisipažinsime: tokie ar panašūs faktai mūsų jau nestebina".

Visi keturi pokalbininkai sutinka, kad reikalinga visuomeninė profilaktika. Reikalingos ir griežtos bausmės. M. Sluckis reikšmingai prasiitaria: "Negirdėjau kalbant, kad mūsų kalėjimai ir kitos tokios įstaigos būtų sanatorija". Visi keturi gana veidmainiškai stebisi, kad chuliganizmo siautėjimas imanomas sovietinės santvarkos buity. Atrodo, visi geidautų prirašyti "privilegiją" turėti chuliganus "buržuazinėms, kapitalistinėms šalims".

Deja, ne propaganda, bet gilus auklėjamasis darbas, žmonių dorinimas, aktyvus žmonių išjungimas į savo visuomenės gyvenimą, naikina polinkius į destruktiją. Ta linkme sėkmingai veikė Nepriklausomoje Lietuvoje mokykla, visuomeninės organizacijos, bažnyčia. Tų galingų veiksmų vietoje bolševizmas iškisio grubią Lenino religiją su visu tos "religijos" cinizmu. Visas režimo dėmesys nkreiptas į savo disidentų triuškinimą.

Kapitalistinių miestų džiunglėse chuliganizmas ir vandalizmas sukūrė netikusi mokyklą. Chuliganų teroras sovietinėse vietovėse, pagal seną "beprizornikų" pavyzdį, sukūrė bolševikų nesidomėjimas jaunimu (zz)

WANTED JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
ROLL MILL OPERATORS
PRESS — BENDER
SET UP & MAINTENANCE
DIE MAKERS AND DIE
LEADERS
with molding experience
necessary.
DAY & AFTERNOON SHIFT.
Liberal Personnel Policies & Fringe
Benefits.
APPLY:
FOUR STAR CORP.
1800 WEST MAPLE
TROY, MICH. 48064 (42-48)

IMMEDIATE OPENING FOR:
ONE FOREMAN for Pallet Plant.
ONE WOODWORKING MACHINE
MAINTENANCE MECHANIC.
ONE NAILING MACHINE OPERATOR
set-up man.
ONE LIFT TRUCK OPERATOR for
handling lumber.
Good working conditions—top wages
for good men.
Contact: GATES, INC.
P. O. BOX 686
OAKDALE, LOUISIANA 71463
TELEPHONE: DAY (318) 335-3561
NIGHT (318) 335-3592.
(42-444)

Live & work in the beautiful
State of Oklahoma

Excellent immediate opportunities for
CORE MAKERS & MOLDERS
FOR DAY AND NIGHT SHIFT

For Stainless Steel foundry. Two to five years experience required.
Salaries open depending on experience & qualifications. Paid holidays,
(vacation, insurance and steady work.

Wire, write or call
ALLOY CASTINGS, INC.

Box 15183

Oklahoma City, Oklahoma 73115
or Call (405) 672-1383

An Equal Opportunity Employer

(42-43)

ISIDEMETINAS ISRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarplege-Lotion" preparatas sulaukia
plaukų slinkimo, naikiną plaukus, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą,
stiprina plaukų šaknis, padeda atgaivinti natūralių plaukų spalvą. JIB va-
rtojamai nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoje.
JIB Medicine Lij. 8 uncijos 16 savaičių \$4.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:
2498 Douglass Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba
J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero,
Illinois 60650, U. S. A.

TAUPLYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADĖTOS
IKI 10 DIENOS MĖNESIO.
NES NUOŠIMČIUS NUO
MĖNESIO PIRMOS.

WE PAY HIGHEST RATES:

7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)

6 1/4% — yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

KŪRYBA IR MOKSLAS

SOVIETINĖ PERIODIKA LIETUVIŲ KALBA

JURGIS GLIAUDA

Gegužės 18 d. rašytojas Jurgis Gliuda skaitė paskaitą Lietuvos žurnalistų Los Angeles skyriaus susirinkime. Paskaitos tema: Sovietinė periodika lietuvių kalba. Dirva deda kiek sutrumpintą mums aktualią paskaitą. Tai talkina suvokti spaudos padėti okupacijos sąlygose.

"AKLIMATIZACIJA"

Žmogus privalo taikytis prie klimato, kurio sąlygose jam lemta gimti, augti, kurti savo būitį ir, dargi, būties sampratą. Klimatas formuoja gyvenimą.

Ziaurusis Aliaskos klimatas išmokė eskimus ir aleutus statyti namus iš ledo. Lietuviai tremtiniai pramoko gintis prieš žvarbią Sibiro purga, kaip ten vadina mos pūgos. Geografinis klimatas verčia žmogų taikytis prie sąlygų, įveikti sunkumus, atsilaikyti ir gyventi. Tą procesą nusako žodis "aklimatizacija". Žodinas mums talkina šią sąvoką suprasti. Aklimatizacija yra gyvūno prisipratinimas prie naujų klimato ar gyvenimo sąlygų.

Kaip geografinis klimatas turi didžios reikšmės

žmogui, lygiai ir politinis jo gyvenamosios vietos klimatas turi savo diktatą, priverčia žmogų taikytis prie savo ypatybių.

Tų alegorinių frazių ženkle sustojame prie lietuvių tautos, kuri gyvena dabar itin sudėtingame politiniame klimato. Tas klimatas yra visagalingas didelių valstybės mandatas Lietuvos teritorijoje. Tas mandatas nėra igaliojimas, lietuvių tautos išduotas, bet svetimos jėgos deklaracija. Šio mandato slėgtis sunkiasi į individo pasaulėjautą, gobia kolektyvus, supančioja visa visuomenę. Tai yra žmonių įpareigojimas pripažinti ir išpažinti naujos visuomenės kūrimo tezes. Tas įpareigojimas, kaip mums atrodo, nėra lietuvių tautos intereso. Anaip tol, tas reikišnis ir dabartyje ir ateities prospekte kenkia lietuvių tautai individualiai bręsti, igusti autonomiškai tvarkytis, nes tautai nuneigtas esmingiausias progreso elementas: valstybinis suverenumas.

Vieniems vis tai nenustumiama realybė, kitiems utopija – tai politinio klimato sąlygose dalykas neesminis. Klusnumą režimo tezėms režimas palaiko sankcijomis. "Aklimatizacija" yra būti-

na, ji nesąlygojama, priverstinė.

Visagalis režimas viena-valdiškai skelbia savo direktyvas įvairiausiais būdais, tarp kurių spauda, periodika. Žmonės skaito dienraščius, žurnalus. Spauda yra puiki, patikima, gerai išbandyta priemonė pasiekti žmogaus samonę.

Milžiniškoji Sovietų valstybė iki šiol išliko daugiakalbė. Teritorijoje naudojama bene 116 kalbų. Tad tokia daugiakalbė yra ir spauda, toje teritorijoje besirodanti. Latvių ir gruzinų, osetinų ir čiuvašų, gudų ir čečenų, estų ir armenų, ukrainiečių, jakutų ir ... lietuvių periodika, tai vis to pat milžiniško vitražo dalelės. Ta visa daugiakalbė periodika savo paviršiumi yra lokališkai orientuota, savo esme tobulai prarežiminė, sovietinė.

Daugiakalbiškumas čia ne vaidina atskiros individo rolės, nes jis negali išsiveržti iš uniformos. Daugiakalbiškumas neišplešia leidinio iš bendros struktūros. Viskas esmėje bendra: lektūra, iliustracinė medžiaga, bendrinės informacijos tendencijos, svarstybių išvados.

Mes turime prieš akis nepaprastą kurjoją: skirtingiausių geografinių kilmatų

Iš Los Angeles žurnalistų vakaronės. Sėdi iš kairės: Kazys Karuža, kurio viloje ruošiamos vakaronės, tėvas Bruno Markaitis, Rūta Kleva Vidžiūnienė, rašytojas Jurgis Gliuda, skaitęs paskaitą, prof. Jonas Kuprionis, skyriaus pirmininkas.

tautos klusniai 'aklimatizavosi' tam pat politiniame klimato.

ATSARGOS VIETINIAI MOTYVAI

Vietinis koloritas, leidinio lokalizacija, gali būti patraukliai įvairi, suderinta su aplinkos poreikiais, besirūpinanti savo kiemo naujienomis, atrandanti savo įvykius, savo personažus. Jūs imate gudų, latvių, lietuvių ar dar kitų tautų leidinius ir matote savotišką pertemptą rūpinimąsi savo aplinkos problemomis. Tad džiškai garsiai reikau apie savo medvilnę, lietuvių rūpinis bulviakasių, Rasite raginimus dirbti, apeliacijos į artojus, į medvilnės rinkėjus. Vietinis koloritas skirtingas, pirmųjų vardai, vietovardžiai skirtingi. Tai lenkia leidinius prie savo žemės. Jūs imate leidinius kultūros reikalams: autorių vardai, knygų pavadinimai – viskas skirtinga. Savo domisi ir nagrinėja savuosius. Tai natūralu.

Tačiau tezių atramos, teiginių analizė ir sintezė neturi spektro savybių. Svarstymo padarinyse klusnus visą sąjunginiam dekretui, kiek tai liečia darbą – "piatiletikai", ir Visasąjunginiam kompartijos suvažiavimo nutarimams, kiek tai liečia kultūrinio darbo poraiškius, dekretui "Apie literatūros ir meno kritiką".

Tad vietinės daugiakalbiškos periodikos pobūdis nekeičia bendrinės doktrininės leidinio prigimties. Ši amžina sandūra paklusni politinio klimato diktatui. Todėl tenka kalbėti apie "sovietinę periodiką lietuvių kalba". Tai nėra koks nors lengvabūdiškas tos spaudos degradavimas, bet pastanga nusakyti reiškinį kuo tiksliausiai, arčiausiai esmės, loginėmis premisomis pasirėmus.

Tad plačios sovietinės spaudos panoramoje imame ir nutaikome savo žiūronus į tą spaudos segmentą, kuris rodosi lietuvių kalba. Mes šiltai vadiname tą spaudą lietuviška. Čia slypi didysis mūsų sentimentas, čia mes girdim savo kalbos skambėjimą, čia mes norime vaizduotis ant akmens išsilaikančią gėlę. Istorija pateisina mūsų sentimentą. Carai neleido mums lotyniškos raidės. Dabar gi spauda lietuvių kalba išeina šimtatūkstantiniais tiražais. Jos asortimentas platus: ūkiniai, socialiniai, moksliniai, kultūriniai reikalai. Platus periodinės spaudos spektras pagauna, gyvenimas atrodo margas ir įvairus, sudėtin-

gas, praktinių ir intelektualinių rūpesčių prisotintas. Tai vietinių motyvų sukurta iliuzija.

Atidžiau išsižiūrėjus matome mums įprastos gyvenimo pilnybės stoka. Mes girdime unisono gaidas, mes regime monotonijos peizažą. Imame susigaudyti, kad stovime vienos krypties judėjimo gatvėje. Periodikoje neturi teisės pasirodyti sau žmogus. Tasai vydušiško aptarimo žmogus negali prikišti nagų prie plunksnos. Bet kokia religinės tolerancijos paliesta tema – negalima. Bet kuris mūsų samprata lietuvių istorijos herojinimas – tabu. Bet koks individualiai suvoktas ekonominio proceso aptarimas – nuodėmė. Savaip nušviestas politinio įvykio aptarimas be būtinio doktrininio pamušalo – nusikaltimas!

Ak, toks budrus ir kartu liguistas yra tas teminis tabu! Žmonės privalo tenkintis kultūriniais šurmuliiais ar socialinių poraiškių aptarimais griežtai nustatytoje rėmuose. Ir praeiginės temos, ir individualiniai politikavimo manevrai, ir multi-ideologinės mozaikos debatai, ir visokios ekskursijos į idealistinės filosofijos sferas, nuneigus materialistinės filosofijos vėtrą – viskas tai griežčiausiai išimta iš spaudos arsenalo. Politinio pasaulio savokos gaminamos centrinėje sovietinės politikos virtuvėje. Tas pat skirta ekonomikai ir kultūrai. Periferija tegali kartoti, antrinti kamerono garsą. Periferija gali žaisti savo motyvais, kiek jie suderinti su tolimo centro kamertonu.

TIES ARUODU

Sovietinė spauda lietuvių kalba gausi. Mes negalime sudaryti jos pilno rinkinio, nes periferijos leidiniai neišleidžiami užsienin. Jų negalima prenumeruoti. Jungtinės Amerikos Valstybėse, pav. veikia "Four Continents" įstaiga, per kurią privatus asmenys gali be jokio varžymo užsisakyti kai kurią sovietinę spaudą. Atrodo, sovietinės spaudos platinimo aparatas, "Sojuzpechat" yra toks platus ir tirštai biurokratiškas, kad netgi kietos valiutos gaudymo laikais nepajėgia suderinti užsienio paklausų su savo prekių pasiūla. Užsienis gali gauti tikrai kai kuriuos sovietinius leidinius.

Tačiau mus pasiekia pakankamas jų kiekis, reikalingas analizei ir išvadoms. Tenka galvoti, kad periferijos leidiniai, besirūpindami smulkiais, konkrečiais reikalais,

arčiau tikroviško aplinkos vaizdo. Pati jų leidybos padėtis tam tikru būdu pastato juos atokiau nuo šurprios doktrininės dialektikos.

Išeišiškoji spauda ir išeišiškoji "Elta", kaip matyti, minta žiniomis, kurias pateikia sovietinių centrų leidiniai. Šiuos galima gauti ir oro paštu. Vilniaus periodiką nesunku gauti Chicagoje, Clevelande, per keturias dienas. Tie laikai, kada vilniškis leidinys, gautas po ilgos kelių savaičių kelionės Amerikoje, teikė sensacijos išpūdį, praėjo.

Vilniškių leidinių tiražai dideli. Tai nenuostabu. Kiek vienas privalo skirti savo uždarbio dalį spaudai. Į vieną šeimą kartais ateina penki šeši leidiniai. Prenumerata jų yra tikras lojalumo rodiklis. Ir kada deklaruoja, kad "Tarybinė moteris" turi 360,000 egzempliorių tiražą, matome, kad pilna žodžio prasme, nėra lietuvių šeimos be tarybinės moters!

Doktrinarinė "Tiesa", sekanti "Tarybinės moters" įkandini, turi 294,000 tiražo. Per 125,000 turi "Valstiečių laikraštis", "Komjaunimo tiesa". Juos seka "Sovietskaja Litva", "Tarybinis mokytojas". Visi šie daughtražiniai leidiniai turi po keturius puslapius, todėl atrodo kaip plačialapiai biuleteniai. Tą išpūdį dar labiau sustvirtina žinių išdėstymo lakoniškumas, būtinis skaitytojo instruktažas. Periferijos leidinių, iš Kauno, Klaipėdos, Panevėžio ir kt. visumą pastatome centrinių leidinių fone.

Išeišija gerai pažįsta mėnesinius ir savaitinius leidinius, žurnalus. Išpūdingai puslapias, iki 200, mėnesinis žurnalas "Pergalė", spalvingai margas "Švyturys", originalios išvaizdos "Kultūros barai", kišeninio formato ateistinės propagandos leidinukas "Laikas ir įvykiai", marksistiniai-lenininės dogmatikos "Komunistas".

Mokslo popularizacijos žurnalas "Mokslas ir gyvenimas" pasiekė 180,000 egz. tiražą. Specialių branžų leidiniai, kaip ir moksliniai žurnalai, neįeina į šio rašinio turinį.

Lietuvos teritorijoje leidžiama 88 laikraščiai ir 30 žurnalų. Skaičiai apytikriai. Periodikos leidyboje absoliučiai nėra privačios iniciatyvos.

IDEMIAU ISIŽIURINT

Idemiau išsižiūrint į sovietinės periodikos lietuvių kalba elementus, ryškiau sugau name jos specifiką. Netik-

(Nukelta į 6 psl.)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI

SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS

NAUDOKITES PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS

FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, N. Y. 10019

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

- ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street — 435-1654
- BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street — 342-4240
- BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue — 467-6465
- BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue — 895-0700
- CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue — 486-2818
- CHICAGO, ILL. — 1855 West 47 Street — 376-6755
- CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 West 69 St. — 925-2787
- CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue — 771-0696
- DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue — 365-6780
- FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres, Rt. 9 — 363-0194
- HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue — 365-6740
- HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue — 249-6216
- LOS ANGELES, CALIF. — 159 So. Vermont Avenue — 385-6550
- NEWARK, N. J. — 378 Market Street — 642-2452
- NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue — 674-1540
- NEW YORK, N. Y. — 141 Second Avenue — 475-7430
- PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue — 769-4507
- RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue — 381-8800
- SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue — 257-6320
- SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street — 475-9746
- TRENTON, N. J. — 1152 — Deutz Avenue — 392-0306
- UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street — 732-7476

Sovietinė periodika lietuvių kalba...

(Atkelta iš 5 psl.)

tai turiniu, bet ir periodinių leidinių pavadinimais remiamame išpūdi, kad šie leidiniai yra bendros sovietinės spaudos struktūros dalelė. Visomis Sovietų valstybės kalbomis eina nesuskaitomos 'tiesos', 'komjaunimo tiesos', 'tarybinės moterys'... Pavadinimų unifikacija apima ir žurnalus. Kiek daug tų 'literatūros ir menų' leidinių, absoliučiai identišku savo struktūra, o įvairiomis kalbomis besirodanti. Tai gali būti atskiro studijos objektas. Ir toks studentas privalo valdyti netikėtai sarkazmo talentą, bet ir mokėjimą gerasiurdiškai nusijuokti iš tokio kultūrinio kareiviško kazemato rikiuotės. Tai atgaivina carų praeitį, kada Rusijos visuomenės lygintojas, visagalis ministras Pobedonoscevas, geidavo visą imperiją paversti... kareivinėmis.

Tačiau nevalia vilniškiams ar kitiems, prie savo leidinio prikerpti nusakymą "lietuvių". "Lietuvių literatūra", "Lietuvių kultūros barai", etc. Visuose sovietinės spaudos pavadinimuose išguitas būdvardis, nusakas tautybei. Į pavadinimus plačiau, išiveržę patikimas savo lojalumu būdvardis "tarybinis".

Turinio standartas itin akivaizdus sovietinių švenčių dienomis. Tada visa daugiakalbė sovietinė spauda tobuliausiai spunašėja. Paradu, suvažiavimų aprašymai, vadų ar vadukų kalbos, uždengia visus keturis leidinio puslapius. Visur tie patys tekstai, tie pat atvaizdai. Dienos įvyki, jeigu tokie būtų net globalinės reikšmės, kaž kaip netenka svarbos, užleidžia savo vietą vardų retorikai.

Po Brežnevo, Suslovo ar Grečko, et tutti quanti, kalbų kur nors Kremliaus salėje ar Turkestano 'plėšiniuose', leidiniai lietuvių kalba nebeturi vietos lokalinei savo medžiagai. Ir po Griškevičiaus, Barkausko eliokvencijų spaudiniai pasidengia jų kalbų tekstais. Tai yra vietinio kalibro šūviai bendroje visąsąjunginėje kanonadoje.

Reportažuose viešpatauja būdingi dėstymo šampai. Galima jausti pagarbą ruoško reportažo 'išsavinimą' Tarp detalių, pav. pastebima mažytė savybė: nerašoma "suvažiavime buvo klausimų ir sumanymų", bet rusišku pavyzdžiu jungtukas 'ir' išmetamas. Jo vieton įkrenta kablelis. Sakinys skamba taip: "suvažiavime buvo klausimų, sumanymų".

Dabartinės lietuvių kalbos žodyne" yra nemažai naujadarų. Dienraštinių kalbos praktikoje naujadarų nepalyginamai daugiau. Jų labai daug vertimuose iš rusų tekstų. Humoro žurnalas "Šluota" (leidžiamas Vilniuje) net drįsta pasiūlyti. Vieton pasakius "pirkau bilietą", skamba naujadaras 'apsibilietau'. Vieton 'atsiguliau lovon', jūs galite tarti 'išilovinau'.

Tad doktrininė leidinio dalis tapo jo vedamuoju motyvu, o kartu, pavirto leidinio rutina. Sovietinis skaitytojas, iš mažens įpratęs į tą standartą, jo visai nepastebi. Dėl to susidaro pilnybės iliuzija.

BENDRADARBIŲ PROFILIS

Vertingiausias dalykas sovietinėje publikacijoje yra vietinių žinių viešpatija. Čia regėte regime mūsų tautiečių aklimatizacija sovietinių vėtrų klimate. Žmonės gauna buitinę informaciją: ūkis, daržas, pensijos reikalai, su-

dėtingi atlyginimų skaičiai, mai už primilžį ar laimėtą lenktyniavimą, darbo laimėjimas vienur, smerktinas apsilaidimas kitur... Žmonės gauna patirti apie įvyki: vienur suvažiavo, kitur pakalbėjo, vienur padainavo, čia pasireiškė chuliganai, ten išvogė sandėlių... Plati yra žinių rubrika apie 'ateistinių švietimą'.

Žmonės žino apie kultūrinio bruzdėjimo reiškinius: koncertai, filmai, nauja knyga, estradinės gastrolės... Kadangi kultūriniai šurmuliai neatskiriami nuo doktrinos idiegimo, spauda plačiai ir įdomiai dėsto apie tai ir neretas detalių gnaibymas suteikia nevaržomų debatų povaizdą.

Todėl, šia prasme, spauda eina įprastu informacijos teikimo keliu. Bet... svarstyme visad glūdės doktrininė tendencija, ideologinė didaktika. Spaudos bendradarbiai, kuriems patikimas atskambėjimas į centro kamertonus, yra kvalifikuoti, gero braižo, valdo techniką, kai kurie jų žurnalistinius mokslus baigę Leningrade, Maskvoje.

Šie, kvalifikuotieji, nagrinėja socio-kultūrinės temas. Mažiau dėmesio skiriama globalinės politikos temoms. Todėl tomis temomis daug vertimų iš maskvinių leidinių.

Marksistinė dialektika užpila socio-kultūrinę tematiką. Ta doktrinarinė paženklini visi 'švyturio', 'Literatūros ir meno', 'Kultūros barų' rašiniai, kuriuose neišvengiamos tezės ir išvados. Tačiau, tai nereikia, kad tie leidiniai tėra propagandinis arsenalas. Daug yra studijinių ir informacinių dalykų, kur doktrinarinės nėra. Tai tikrai išlieka mos vertės medžiaga, geras įnašas į lietuvių istorines, geografines, filologines studijas. Tai atrandama bendrinė, populiarių leidinių puslapiuose. Aišku, moksliniuose leidiniuose tų vertybių nemaža.

Įdomi 'specialių' spaudos bendradarbių grupė. Tai specifinė, sovietinės tikrovės pagimdyta grupė. Šie 'specialūs' bendradarbiai keičia, ieško žinių žmonėse. Kurjožiška, kad 'specialūs' korespondentai yra netiesioginiai kolūkių, imonių, gamybinių kombinatų revizoriai! Jie vyksta stebėti dienos aktualijų: pasirodymai, sėjos, bulviakasiui, fabriku negalavimas, etc. Tokio korespondento užkalbintas 'darbuotojas' privalo vedžioti tokį smalsų korespondentą po imonę, po fermą, rodyti darbą, aiškinti ir aiškintis. Neretai paskui 'specialių' korespondentą žengia prokuratūros žmonės. Tokius 'specialius' korespondentus visad lydi reikalo žinovai. Nors A. Laurinčiukas gegužės 1 d. "Literatūra ir menas" skilty tvirtina, kad tarybinis spaudos žmogus visur privalo būti žinovas ir specialistas, plačioji reportažinė medžiaga rodo, kad 'specialių' korespondentų darbuose apstu asistentų. Tai vis tiriamojo objekto žinovas, 'moksliniai bendradarbiai' iš atitinkamos ministerijos.

Atradus netvarką, apsilaidima, aprašymo tonai paaštrėja, sarkazmai duria, tai traukia prokuratūros dėmesį. 'Specialių' korespondentai yra galinga figūra sovietinėje butyje.

Įdomiausia yra 'pripuolamų' spaudos bendradarbių arba korespondentų grupė. Jie netingi rašyti. Jų daug. Tai mūsų tipo 'laiskai redakcijoms' autoriai. Jie rašo apie viską, kas juos jaudina.

Ši medžiaga yra gana geras aplinkos veidrodys. Tai, dažniausiai, nusiskundimai, apgailestavimai, siūlymai taisyti, gerinti...

Visų rašymų sąlyga yra viena: galima vanoti mažo kalibro žmogelį, mažo kalibro 'darbuotoją', buką biurokratą, net sukčių, net 'kombinatorių'. Ir apie tokius, kaip apie atradimą, rašo sovietinė periodika.

Negalima užkabinti stambaus kalibro asmens. Negalima, aišku, užkabinti ir alegoriškai, santvarkos. Santvarka yra idealas, kalti dėl nesekmių yra smulkūs žmogeliai.

Ši taisyklė itin ryški humoro leidiniuose. Tai matyti 'Šluotoje'. Žurnalas gerai žino iki kurios tarnybinės ar partinės kategorijos galima užgriebti. Pliekti galima ydas.

Mūsų spaudoje mes pripratome prie politinės karikatūros. Sovietuose politinę karikatūrą galima adresuoti tiksliai 'imperialistiniams užsieniui'. Pas mus maž kasdienį stebime sarkastiškiausios politinės karikatūras, adresuotas prezidentui, pentagonui, kongresui. Tuo tarpu sovietuose tokios karikatūros tipas absoliučiai uždraustas. Tai yra nusikaltimas, numatytas Baudžiamajame kodekse.

BENDRYBIŲ PARĄSTĖJE

Informacinė leidinių dalis neturi, tenka tarti, išsiviskosios spaudos intensyvumo. Pirmieji puslapiai turi epiškai-elegiška povaizdį. Dienos sensacija nedominuoja. "Tiesos", 'Komjaunimo tiesos' leidiniai, paskaičius dienos įvyki žinias tikrai pirmame puslapyje, turi jų keleriopai mažiau, kaip kad tos pat dienos išsiviskieji. Chicagoškių lietuviškų dienraščių pirmieji puslapiai pateikia iki 30 detalizuotų naujienų. Tokia leidinio struktūra logiškai įprasmina informacinio darbo paskirtį.

Išsiviskieji savitaraščiai, o kai kada ir dienraščiai, pasiekia 16-18 puslapių. Sovietiniai dienraščiai suspausti į keturių puslapių formą. Kadangi jie leidžiami biudžeto lėšomis, nėra skelbių. Tai žudančiai veikia informacinę leidinio tarnybą.

Išsiviskoji spauda noriai naudojasi žiniomis iš sovietinės spaudos. Lietuviškos visuomenės tėvynėje pavaizdis išsiviskoje spaudoje gyvas 'up to date'. Sovietinėje spaudoje išsivija stovi anapus pažinimo barjero. Ji apšaukiama 'buržuazine', 'priešiška', 'degeneravusia' ir kitaip. Epitetų gausa čia tiesiog neišsėmiama. Tai, aišku, pigoka, demagogiška.

Mažame ir glaustame savitarpinės informacijos segmente lietuviai tėvynėje gerai ir sumaniai verčiasi. Niekad nestokoja įdomių, net retų lietuvių kultūros faktų ir atrifaktų. "Švyturys", "Kultūros barai" dažnai pateikia geros lietuviškos socio-kultūrinės lektūros, kuri sugeba išlikti už doktrinos ribų.

Ir kultūrinių reiškinių vertinimai būna platoki, tenkiną mūsų smalsumą, teikia mums supratimą, kad ten taip ir būti tegali. Tai nėra komplimentavimas, bet apgailestavimas, kad tas savitas kultūrinis bruzdėjimas prilygintinas kūdikio tūpėjimui gardelyje. Pro privaloma režiminę retoriką kai kada matome pažintinės reikšmės vertybių.

Kodėl taip? Visur apstu

vilkduobių. Tai nuokrypos į liberalėjantį savarankumą. Tokios, vos pastebėjus jų kibirkštis, užpilamos uzbonais vandens. Pernai tokia nuokrypa "Kultūros baruose" buvo grandytė išgrandyta. Ir kas tai per nuokrypos? Jų daug: flirtas su liberalėjimo tendencijomis, estetizavimas, dekadentizmas, apolitiškumas, miesčioniška moralė, neprincipingumas, nepilietiškas, buržuazinis tonas, individualizmas, revizionizmas...

Žūt būt norima lietuviškumą sutapatinti su sovietiniu internacionalizmu. Visad išpėjančiai suskamba sena dogma: "nacionalinėje formoje -- socialistinis turinys". Atvirai pareiškė kritikas K. Ambrasas 1963 metais savo rinkinyje 'Mintys': "Esu giliausiai įsitikinęs, kad tai, kas kuriama šiandieną bus lietuviška, nacionali, tiksliai tiek, kiek tai bus tarybiška, internacionali, komunistiška..."

SPAUDOS TECHNIKA

Spaudos technika yra ieidinio rūbai. Skurdžius mes turėjome 'Auszros' arba 'Varpo' tipografinius rūbelius, bet likome tų spaudinių dvasios įpėdinais.

Tai yra istorijos tema. Sovietinė spauda lietuvių kalba stovi prieš mus dabartyje. Tai, sovietinių posakiu, "dienos realija". Tipografiniu arba spausdinimo technikos požiūriu sovietinė lietuvių kalba spauda nėra vienoda. Žurnalų technika niekur nepasiekia tos kokybės, kuria didžioji olandų, skandinavų, šveicarų spauda. Palyginimas imamas su mažųjų valstybių puikiu tipografiniu menu, kurio pavydi didieji. "Švyturys", "Kultūros barai", "Pergalė" spausdinami gerame popierėje. Bet mūsų standartais tas popieris persunkus. Matyti, plonas ir neperšviečiamas popieris sovietuose dar negaminamas. Bet kapitalistinio pasaulio išradingumo čia nėra reikalo vaikytis. Juk spaudinių transporto apmokėjimo problemų kaip ir nėra. Valdžia leidžia leidinius, valdžia juos savo priemonėmis išvežioja.

Daugtiražiniai 'Tiesa', 'Komjaunimo tiesa', 'Vals-tiečių laikraštis' paklojami ant palyginamai blogo, puraus popierio. Petitas, smulkusis šriftas, kuriuo dedamas visas tekstas, sumurziną bendrą išpūdį. Nepataiso reikalo kartais naudojamos papildomos antgalvių skilčių, spalvos. Raidės tįžta. Spalvos užbėga ant teksto. Nuotraukos neaiškios. Savitaraštis 'Literatūra ir menas' netgi nesusegamas, nors yra kaip ir žurnalo kategorijoje.

PROGNOZĖ

'Pergalė', 'Kultūros barai', 'Literatūra ir menas' liudija apie nepilnai išsėmią intelektualinę potenciją sovietinėje lietuvių visuomenėje. Tai dėl lietuvių aklimatizacijos ir jos santykio su politiniu klimatu. Ka randa-me, branginame -- tai atsparumo dokumentas. Dėl to šie žurnalai, kad ir kaip kas juos neigtų mūsų, yra lietuviškų kūrybinių nuoveikių registracija. Juose, aišku, nerasi nieko, kas spurda lietuviško eventualaus 'samizdato' ženkle. Juose yra ir trupinėliai iš 'buržuazinės' išsivijos nuoveikių. Kaip jau tarta, ta 'priešiškoji' išsivija vis privalo stovėti už pažinimo galimybių. Gi tos skeveldrėlės, kurios pasirodo, skirtos arba parodyti išsivijos 'skurdeiviskumą', arba nuolankus patapnojimas kokiam išsivėliui už 'susitaikėliškumą' su sovietinės spaudos principais.

Komiškai glorifikuojama 'pažangioji' išsivija ir menkučio jos bruzdėjimo fakto pristatymas pavirsta 'šlovingu' reiškiniu. Nenuostabu ir tradicingai! Netolimoje praeityje su prožektoriais ieško faktų ir asmenų, ant kurių stato 'įrodymų' mirazus: tauta visad siekusi... dabartinės santvarkos!

Toks yra sovietinės lietuvių periodikos vaizdas kaip bendroje visąsąjunginėje panoramoje, taip (siaura prasme) lietuviško išsivijimo orbitoje. Yra elementų, kurie parbloškia savo nelogiškumą; yra dalykų, kurie sukelia sarkazmą; yra davinų, kurie provokuoja mūsyse baily pasitenkinimą tautiečių tėvynėje sumanumu, jų ekvilibristiniais gabumais, jų aklimatizacija tautinio genocido akivaizdoje.

Kaip klosis reikalai ateityje? Ar imanoma evoliucija į liberalėjimą? Ar realu galvoti apie labai atsargų lietuvišką revizionizmą?

Tų klausimų akivaizdoje prisimename, kad visa ten spauda yra kompartijos arba kompartijos kontroliuojamų kolektyvų leidžiama. Cenzūros slėgtis. Vadų posakiai kotiruojami evangelišku dogmų svoriu.

Prisimintina, kad 1920 metais vasario mėn. 'Pravdoje' Leninas rašė: "Argi mes negalime tapti tikra valdžia ir užsmaugti buržuazinę spaudą?" (1920 metais, vienur kitur, dar rodėsi privačios iniciatyvos leidinukai. Tai buvo vis dar nerimstančių literatų pastangos kalbėti savo vardu, deklaruoti savo nuomones).

1963 metais ('Pergalė', Nr. 1) tarė Brežnevas, įveikęs tada Nikitą, bet dar nevirtas politbiuro soste: "Mūsų šalyje nėra ir negali būti laisvės kovoti prieš komunizmą".

Dekadai praėjus, 1974 metais ('Draugas', Nr. 97) Brežnevas tarė tvirtiau: "Ilgą sovietų istorijoje daug kartų mėginta nukrypti nuo kelio sutrypti mūsų idealus. Tokiems faktams negali būti vietos mūsų žemėje".

Tardamas 'mūsų žemė' draugas Brežnevas turėjo galvoj ir Lietuvos teritoriją. Jo pakartotinu užtikrinimu, tenka pagrįsti šios apžvalgos pavadinimą "Sovietinė periodika lietuvių kalba".

Palietus prognozės temą, dar du mažus faktelius tenka pridurti. 1973 metais LTSR kompartijos centrinis komitetas išleido principinį nutarimą "Dėl socialistinio lenktyniavimo klausimo nušvietimo Lietuvos TSR spaudoje".

Šių metų gegužės 1 d. 'Tiesos' redaktorius Albertas Laurinčiukas, 'Literatūra ir menas' savitaraštyje, atbaigia sovietinės spaudos gairiavimą: "Sovietiniai žurnalistai turi žengti pirmųjų gretoje. Toks partijos nurodymas".

ELECTRICIANS

Fully qualified journeyman to inspect, repair, install and wire AC and DC apparatus, devices, circuits, of any voltage for plant maintenance. High hourly rate, rotating shift. Many fringe benefits.

Apply in person

UNITED STATES STEEL

CENTRAL FURNACES

2650 Broadway

Lorraine, Ohio

An Equal Opportunity Employer (30-45)

SHEET METAL MECHANICS

SHEET METAL HELPERS

FOR FABRICATION OF METAL CABINETS AND ELECTRONIC CHASSIS.

PRESS BRAKE OPERATOR

FOR POWER BRAKES, ABLE TO DO SETUP.

SPOT WELDER

FOR 100 KVA MACHINE. Able to do own setup with minimum of supervision.

ALSO SPOT WELDER TRAINEE.

MACHINISTS—GENERAL

BENCH MECHANICS AND MACHINE SHOP TRAINEES.

Clean modern shop—Good rates—Excellent benefits—Plenty of overtime.

KELLETT CORP.

EASTON RD.

(Opposite Naval Air Station)

WILLOW GROVE, PA.

Call 215-055-2930

An Equal Opportunity Employer (43-47)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6815 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Masinos vieta

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

Birzelio tremimu minejimas

ALT Clevelando skyriaus valdyba Birželio trėmimų minėjimą rengia sekmadienį, birželio 16 d. šia tvarka: Pamaldos abiejose lietuvių bažnyčiose. Šv. Jurgio bažnyčioje laike pamaldų giedos Čiurlionio ansamblis.

Minėjimas - akademija įvyks 12 val. Nauj. parapijos salėje.

Pagrindinis kalbėtojas bus Sibiro tremtinys J. Kreivėnas. Meninė programą išpildys Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muz. A. Mikuskio.

Visi lietuviai maloniai kviečiami pamaldose ir minėjime dalyvauti.

* INŽ. RAIMUNDAS KUDUKIS, Clevelando miesto viešųjų įmonių direktorius, birželio 9 d. vyks į Cicero, kur pasakys pagrindinę kalbą Cicero Lietuvių Bendruomenės rengiamame birželio tragiškųjų išvežimų minėjime.

PAMINEJO 75 METŲ AMŽIAUS SUKAKTĮ

Sofija Bartkūnienė, gyvenanti Clevelande, praeitą sekmadienį, birželio 2 d., gausiame giminių ir draugų būryje paminėjo savo amžiaus 75 metų sukaktį.

Jos dukrė Aldona Juodvalkienė, atvykusi iš Kalifornijos, Lietuvių Namų salėje surengė savo motinai pagerbimą.

Iš Chicagos į pagerbimą atvyko sukaktuvininkės sesuo V. Musteikienė ir jos dukrė Jolanta ir Vytautas Mikūnai su dukra Daivute.

Pagerbimas buvo gražiai prarvestas puikiai išdekoruotoje Lietuvių Namų salėje ir vaišėms įpusėjus, sukaktuvininkės vaikiai Vytautas ir Aldona pakvietė visus išgerti šampano taurę už solinizantės sveikatą ir visi sugiedojo ilgiausių metų.

• Sea World, Aurora, Ohio, kur vyksta nuostabių spektaklių iš jūrinio gyvenimo, nuo birželio 10 iki 14 d. senesnio amžiaus žmonėms teikia ypatingą papigimimą įsigijant bilietus. Dėl informacijų skambinkit 562-8101.

• Villa Angela akademiją Clevelande baigė šios mokinės: Irena Janulytė, Saulė Kazėnaitė, Nijolė Mainely-

tė, Regina Ralytė, Dalė Rydelytė, Johana Janušaitytė ir Dana Žemaitytė.

• Vilija Nasvytytė baigė Collinwood High School.

• Rasa Palūnaitė baigė Manchester High School, Akronė.

• Vilija Janavičiūtė baigė Copley High School, Akronė.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

IŠNUOMOJAMAS dviejų miegamųjų condominium apartamentas. \$175.00 mėnesiui. East 244 St. on Lake Shore Blvd. Tel. 481-4169. (44-46)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 9 D. Lietuvių Namuose 4 v.p.p. Clevelando šaulių kuopos susirinkimas.

BIRŽELIO 23 D. Pensininkų klubo Joninės.

BIRŽELIO 30 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

LIEPOS 14 D. L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus gegužinė. Lake Shore East Park Club.

RUGSĖJO 7 D. Birutėčių rengimas.

RUGSĖJO 14 D. Kun. Dzegoraičio 35 metų kunigystės sukakties proga pagerbimas.

SPALIO 5 D. Šeštasis abiturientų pristatymo ballius Liet. Namuose.

SPALIO 12 D. Dirvos ballius Lietuvių Namų salėje.

SPALIO 26 D. BALFo suakutvinis ballius Liet. Namuose.

LAPKRIČIO 23 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

GRUODŽIO 8 D. 4 v.p.p. Lietuvių Namuose Vytauto Puškoriaus piano koncertas. Rengia Ateities klubas.

1975 M.

BALANDŽIO 5 D. ALIAS ir Ohio Lietuvių Gydymo Draugijos pavarinis ballius Lietuvių Namuose.

BALANDŽIO 19 D. Grandinėlės šventinis vakaras-ballius.

MECHANICAL—DRAFTSMAN MINIMUM OF THREE TO FOUR YEARS EXPERIENCE FABRICATION LAYOUT MINIMUM OF 4 YEARS EXPERIENCE

Rate \$4.56 per hour plus incentive Excellent personal and family benefits. Some overtime Apply in person to: Industrial Relation Mgr. Department THE BLACK CLAWSON COMPANY 605 CLARK ST. MIDDLETOWN, OHIO 45042 An Equal Opportunity Employer (40-43)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED ALL AROUND MACHINISTS Must have job shop experience & be able to set up work from blue prints & close tolerance. For all shifts

To Relocate to Baton Rouge La. If you are not accurate, fast & dependable, don't waste your time or ours. \$7.50 per hour. Hospitalization, steady work for qualified men, paid holidays & vacation. Ask for Mr. Cop 504-654-8261. (40-46)

IMMEDIATE OPENINGS FOR EXPERIENCED PERSONS DICTAPHONE OPERATORS

Rapid, accurate typing, good command of English grammar, punctuation and spelling required, to work in our Word Processing Center.

KEYPUNCH OPERATOR

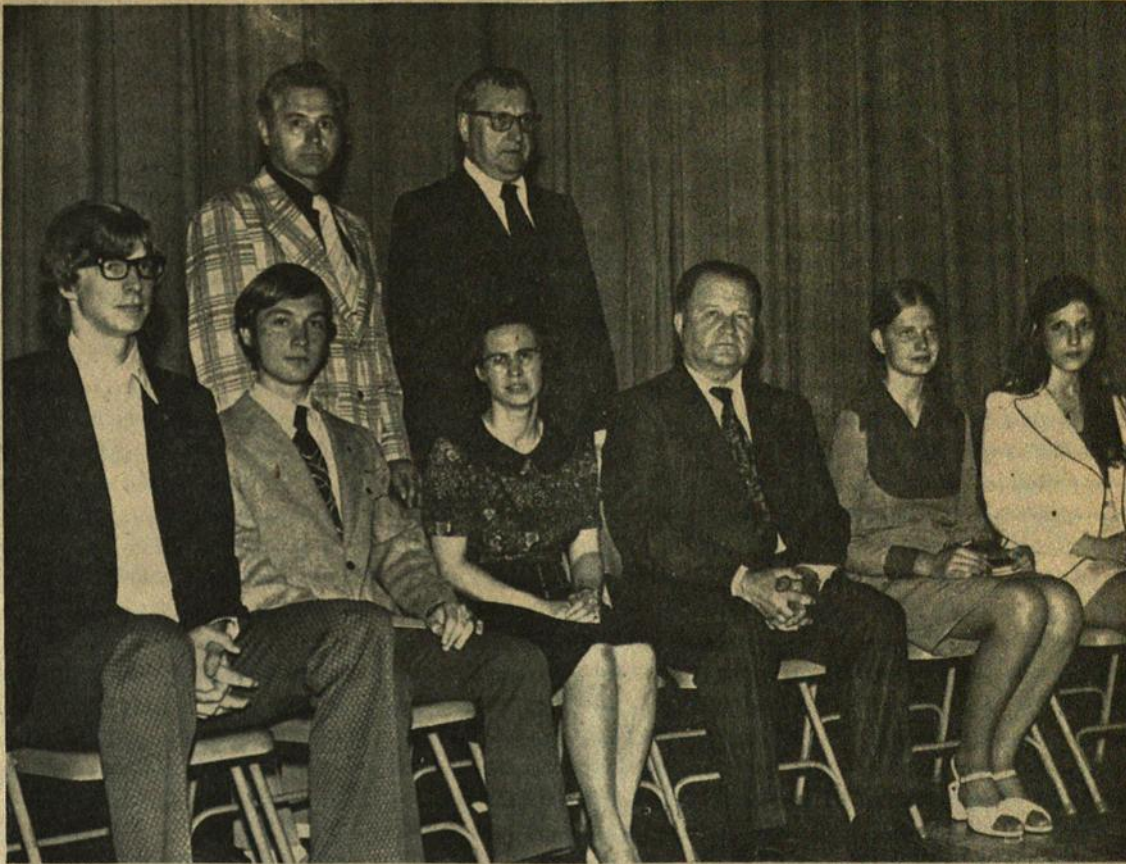
Alpha and numeric; 129 IBM Keypunch or 050 Magnetic tape cassette machines.

Starting salary based on qualifications. Apply in person Tuesday thru Friday Between 8 A.M. and 12 Noon

THE ILLUMINATING COMPANY

Employment office room 411 55 Public Square, Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer M/F (44-45)

Šv. Kazimiero liūanistinė mokyklą baigę (12 skyr.) abiturientai su mokyklos vedėju ir mokytojais. Sėdi iš kairės: Saulius Čyvas, Remigijus Belzinskas, mokyt. Vida Augulytė, vedėjas Pranas Karalius, Ugelė Stasaitė ir Viktorija Jogaitė. Stovi: mokyt. Jonas Vyšnionis ir mokyt. Pranas Joga. J. Garlos nuotrauka

PABALTIEČIŲ MALDOS UŽ KANKINIUS PUŠŲ KATEDROJE

Lietuvos gintaras Pušų katedroje.

Pušų Katedroje, Rindge, New Hampshire, š.m. gegužės 26 d. įvyko lietuvių latvių ir estų kankinių ir dėl laisvės žuvusiųjų pagerbimas ir malda prašant Visagaliai Lietuvai, Latvijai, Estijai laisvės.

Prie Tautos altoriaus susirinko Pabaltijo trijų tautų dvasiškiai, šv. Andriejaus lietuvių parap. New Britain, Conn. choras su vad. muz. Jonu Beinoriu ir visų trijų Pabaltijo tautų maldininkai.

J. Beinoriui vargonais grojant, įneštos Amerikos, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir organizacijų vėliavos. Kun. Albinas Janiūnas, Bostono šv. Petro lietuvių parap. asistentas, Lietuvos Vyčių JAV-se dvasios vadas suvažiavusius pasveikino ir pradėjo pamaldas. Choras ir maldininkai taip stipriai giedojo, kad kalnai ir miškai aidėjo.

Pamokslą sakė kun. Albert J. Contons šv. Margaritos parap. klebonas, Beverly, Mass. priminęs Pabaltijo tautų kančias ir jų viltį į šviesų aušros rytą.

Po to sekė malda ir pamokslas, latvių kalba – kun. Juris Pudans. Po pamokslų giedojo solistas Karlis Grinbergs. Dar skaitė maldą ir sakė pamokslą kun. Nikolaus Ozols, latvių evangeliku

tuvas, Latvijos ir Estijos himnus. Vargonais – J. Beinoris. Kun. Alb. Janiūnai padėkojus išnešė vėliavas.

Maldos, pamokslai, giesmės ir himnai gražioje gamtoje, stipriai veikė į trijų šviesių tautų iš savo tėvynių išblaškytuosius vaikus.

Prieš pamaldas buvo susipažinta su Amerikos šventovėje esančiomis dovanomis – suvenyrais ir ten esamu Lietuvos Gintaro gabalu, kurį ten 1973 m. gegužės 20 d. Lietuvos Vyčių dėka bronzos lentoje įamžino Lietuvos kankiniams ir kovose žuvusiems prisiminti. Gintaras yra akmeninio pastato koplyčioje. Įėjus kairėje sienoje tarpe daugybės suvenyrų.

E. Ribokienė

DATA PROCESSING

COMPUTER OPERATORS

2nd Shift. Mon.-Thurs. 5 PM to 1 AM Sun. 8:45 PM to 5 PM 3rd Shift. Mon.-Fri. 12 AM to 8 AM

Two immediate openings for Computer Operators with at least 1 year experience on IBM 370/135 or comparable equipment. Will consider experience on Unit Record equipment related to this system for 3rd shift vacancy.

Positions offer excellent fringe benefits including group insurance, educational assistance, paid holidays, vacations and sick days. Apply:

JERROLD ELECTRONICS CORP. 200 Witmer Road Horsham, Pa. 215-674-4800

An Equal Opportunity Employer (43-45)

PIPEFITTERS ELECTRICIANS MILLWRIGHTS

Looking for Good Pay? Job Security? Fringe Benefits?

JI Case has them all. Here is an excellent opportunity for an individual with 8 years practical experience and/or a journeyman's card.

Don't pass up this chance to join one of Southeastern Wisconsin's fastest growing companies. For immediate consideration, call or write:

JI Case Company

A Tenneco Company

AGRICULTURAL EQUIPMENT DIVISION 25TH & MEAD STS., RACINE, WISCONSIN 53403 414-636-7320

An Equal Opportunity Employer

(43-45)

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

MAINTENANCE MEN BOILER OPERATORS AND GENERAL FACTORY HELP WANTED

Excellent Wages and Fringes.

APPLY 8 TO 10 A. M. and 2 TO 4 P. M.

616-842-4000

EAGLE OTTAWA LEATHER CO.

200 N. BEECH TREE ST. GRAND HAVEN, MICH.

An Equal Opportunity Employer

There is a strike at the place at which employment is offered. The employment offered is in place of employees involved in the strike.

(41-44)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dirvos Novelės konkursui gauta Plunksnos novelė "Gailė".

• Maria Rudienė, Balfio centro valdybos pirmininkė, nuvykusi į Washingtoną dalyvauti amerikiečių šalpos organizacijų, besirūpinančių kitų kraštų gyventojų šalpa, posėdžiuose, Washingtono Balfio skyriaus valdybą sudaro: Antanas Vasaitis — pirmininkas, Elena Jurgėlienė — vicepirm., Barbora Darlys — sekr., Povilas Labanauskas — išdininkas. Pradžioje į Balfio skyrių įstojo 13 narių.

• Balfio įstatų komisija sparčiai ruošia įstatų pertvarkymą. Komisiją sudaro: Albinas Dzirvonas (pirm.), Adolfas Baliūnas, Vita Baleišytė ir Vytautas Kasniūnas. Komisijai talkininkauja teisininkai: Jonas Našliūnas, Kazys Kasakaitis ir Norbertas Tarulis.

• Veronika Lenkevičienė LB Brighton Parko apylinkės valdybos nutarimu pakviesta pilnateise nare į apylinkės valdybos sąstatą. V. Lenkevičienė yra aktyvi ALT S-gos Chicago skyriaus valdybos darbuotoja ir su lietuvišku nuoširdumu įsijungia ir į LB savo apylinkės veiklą.

• Giedrė Kumpikaitė š. m. gegužės mėn. 9 d. apgynė savo disertaciją "Vyrų psichologija Guy de Maupassant romanuose" ir gavo filosofijos daktarės laipsnį.

Giedrė yra gimusi Lietuvoje. 1949 m. atvyko su tėvais į šį kraštą. Lankė Apreiškimo parapijos mokyklą Brooklyne, kurią baigė su aukso medaliu. Toliau mokėsi Queen of All Saints ir Bishop McDonnell Memorial High School. Baigusi įstojo į Hunter College New York. Studijas baigė per tris metus. Po to dirbo prancūzų banke ir vakarais lankė

Hunter College studijuodama pedagogiką. Gavusi mokytojos pažymėjimą, pradėjo dėstyti Senior High School prancūzų kalbą ir literatūrą. Dirbdama visą laiką studijavo toliau, gavo "Master's Degree" ir vėliau City University of New York tęsė studijas dėl daktarato. Disertacijos paruošime patarinėjo garsusis prancūzų literatūros profesorius Henri Peyre.

Giedrė priklauso Korp! Neo-Lithuania, New Yorko padaliniiui. Buvo pirmininkė ir visą laiką aktyvi narė. Yra kelis kartus buvusi Prancūzijoje ir kitose Europos valstybėse. Dabar, turėdama daugiau laiko, žada giliau domėtis lietuvių literatūra.

• Janina Maurukienė su savo anūke Danute Gvildyte gegužės 23 d., iš New Yorko išskrido į Europą, kur jos susitiks su dukra Dana ir žentu dr. Romualdu Sakalu Zuriche, Šveicarijoje ir visi kartu praleis atostogas iki birželio 16 idenos.

Be Šveicarijos jie dar aplankys Prancūziją, Italiją, Daniją ir švediją.

• Inž. Kazys ir Aldona Krulikai dvi savaites atostogų praleido St. Petersburg, Floridoje, kur jie įsigijo vasarnamį.

Kartu su jais atostogavo Ignas Gasiliūnas su žmona.

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

A. Šova, Crown Point	..\$5.00
Ambrose Zatkus, Redondo Beach	 5.00
S. Čepas, Stayner	 1.00
V. Mieželis, Phoenix	 5.00
A. Aželis, University Hts.	2.00
A. Petrauskis, Rocky River	7.00
I. Plechavičius, Timberlake	20.00
M. Biliūnas, Centerville	.. 2.00
T. Bogušas, So. Boston	.. 2.00
Jonas Narbutas, Ville St. Laurent	 5.00
D. Kalėda, Gary	 2.00
A. Eskat, Germany	 1.00
St. Petrauskas, Elizabeth	7.00
D. Brazdžionis, Los Angeles	 7.00
V. Augulis, Dayton	 3.00
K. Narbutaitis, Mayfield Hts.	 2.00
V. Gruzdis, Cleveland	.. 2.00
V. Lenkevičius, Chicago	 5.00
A. Makarsky, Germany	.. 2.00
VI. Skridulaitis, New Zealand	 2.00
G. Juškėnas, Cleveland	.. 5.00
E. Ribokienė, Brockton	.. 5.00
Neringos Tuntas, Cleve.	20.00
J. Šlapelis, Cleveland	 2.00
B. Aras, Silver Spring	.. 2.00
J. A. Jankus, Cleveland	2.00

Mirus

Inž. KOSTUI GORODECKIUI

(Venezueloje)

reiškiamo širdingą užuojautą velionio žmonai NINAI ir dukrai Dr. MARINAI TARULIENEI su šeima. Šiame liūdėsyje teguodžia artimuosius velionio gerumo atminimas

Ona Milmantavičienė

G. ir A. Diržiai

New York

Los Angeles neolithuanų junjorų sueiga pas kol. Ed. Balcerį. Pirmoj eilėj iš kairės: Ed. Balceris — arbiter eleg., B. Nausėda — junj., E. Gedgaudienė — magistras, R. Mulokas — pirm. Antroje eilėje: A. Mažeika — tėvūnas, S. Petravičius — vicepirm., V. Ruokytė — junj., Br. Dūda — išd., J. Nausėdaitė — junj. ir R. Mulokienė (trūksta junjorės T. Rudzevičiūtės).

KALIFORNIJOS LIETUVIAI

MINES ANTANO SMETONOS ŠIMTMETĮ

Š. m. gegužės 19 d. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus iniciatyva buvo pakviesti organizacijų pirmininkai bei jų atstovai Lietuvos Valstybės pirmojo ir paskutinio prezidento Antano Smetonos 30 metų tragiškos mirties ir šimto metų nuo jo gimimo sukakčiai paminėti.

Pasitarimui susirinko 22 organizacijų pirmininkai ar jų atstovai. Susirinkusius pasveikino ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirm. A. Mažeika. Padėkojo taip gau-

Dirvos bendradarbis rašytojas Jurgis Gliuda ir Rašytojų Draugijos pirmininkas poetas kun. Leonardas Andriekus O.F.M. sveitingoje rašytojos Alės Rūtos ir arch. Edmundo Arbų viešnageje, rašytojiškas temas beaptariant po literatūros vakaro.

Arch. E. Arbo nuotrauka

Vyt. Tauras, Chicago	 2.00
M. Lembergas, Santa Monica	 2.00
Jonas Žvirblis, Grand Rapids	 7.00
A. Naujokas, Chicago	 2.00
Jonas Kapčius, Juno Beach	 2.00
Br. Užemis, Hot Springs	2.00
A. Atkočaitis, Dearborn	2.00
J. Makulis, Australia	 0.76
M. Kleinaitis, Waterbury	10.00
A. Petrauskas, Dearborn	2.00
Halina Bagdonas, Chicago	7.00
A. Kašuba, Chicago	 7.00
J. Naras, Philadelphia	.. 3.00
K. Palubinskas, Cleveland	7.00
A. Ambraziūnas, Los Angeles	 2.00

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame.

CAPE CODE, CENTERVILLE, MASS.

Išnuomojami kambariai (yra atskira virtuvėlė). 2 mylios nuo Craigville paplūdimio. Kreiptis:

J. Ulpienė

39 Hayes Rd.
Centerville, Mass. 02632
(617) 775-8110

DIRVOS NOVELĖS 1974 M. KONKURSAS

Rankraščius įteikti iki 1974 m. birželio 15 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1974 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

iškilmingas 50 metų paminėjimas ir Korp! Neo-Lithuania 52 m. metinė šventė, kurios metu bus suteiktos spalvos naujai pakeltiems senjorams. (eb)

ŠAULIŲ IŠSKYLA

Los Angeles Juozo Daumanto šaulių kuopa surengė išvyką į kalnus š. m. gegužės 18 d. ir pravedė šaudymo pratybas kariškais ir sportiškais šautuvais.

Diena buvo labai šalta ir Palmdale apylinkėse dar matėsi sniegas. Nors ir šaltą dieną šaulių būrys taisyklingai pasirodė šaudymui kariškais šautuvais gulomis, staciomis, apie 300 pėdų iki taikinio.

Jauniai gavo po 7 šovinius, o vyresnieji po 5. Jauniai pasiekė šiuos rezultatus: Julius Žukas 77 taškus, Kęstutis Kantas 72, Vincas Skirius 70, Paškauskas 69 ir Tomas Stančikas 68. Vyresnieji šauliai: A. Galdikas 53, Vl. Gilys 52, Br. Stančikas 48, K. Karuža 39 ir Br. Gieda 42 taškus.

Jauniams vadovavo Br. Stančikas, ir talkininkavo Vl. Gilys, ir Karuža. (kš)

LOS ANGELES LIETUVIAMS IDOMESNĖS Š. M. DATOS

Birželio 9 d. Finis Semestri-gegužinė. Rengia Korp! Neo-Lithuania.

Rugpjūčio 18 d. Lietuvių Tautinių Namų piknikas.

Rugsėjo 8 d. Prez. Antano Smetonos minėjimas-akademija.

Spalio 20 d. ALT S-gos Los Angeles skyriaus 25 metų veiklos minėjimas-banketas.

Rugsėjo L.S.T. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė.

Gruodžio 31 d. Naujų Metų balius — Tautiniai Namai.

WANTED EXPERIENCED AUTOMATIC SCREW MACHINE TURRET LATHE SET UP MEN & OPERATORS Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady work, days. MODERN SCREW PRODUCTS CO. 2307 N. 9th St. Louis, Mo. 314-231-7337 (38-44)

ASSEMBLERS

Excellent opportunity at brand new plant for the assembly of Mr. Coffee coffemakers. No experience needed. Apply in person only between 9:30 a.m. to 12 noon.

NORTH AMERICAN SYSTEMS, INC.

23750 MERCANTILE BEACHWOOD, OHIO 44122 (41-44)

LVS Ramovė Bostono skyriaus naujai išrinkta valdyba ir revizijos komisija. Sėdi iš kairės: S. Griezė-Jurgelevičius, B. Bajercius, pirm. K. Šimėnas, J. Vizbaras, J. Vaičjurgis. Stovi: T. Janukėnas, L. Lendraitis, P. Janavičius, A. Andriulionis, S. Kontautas.